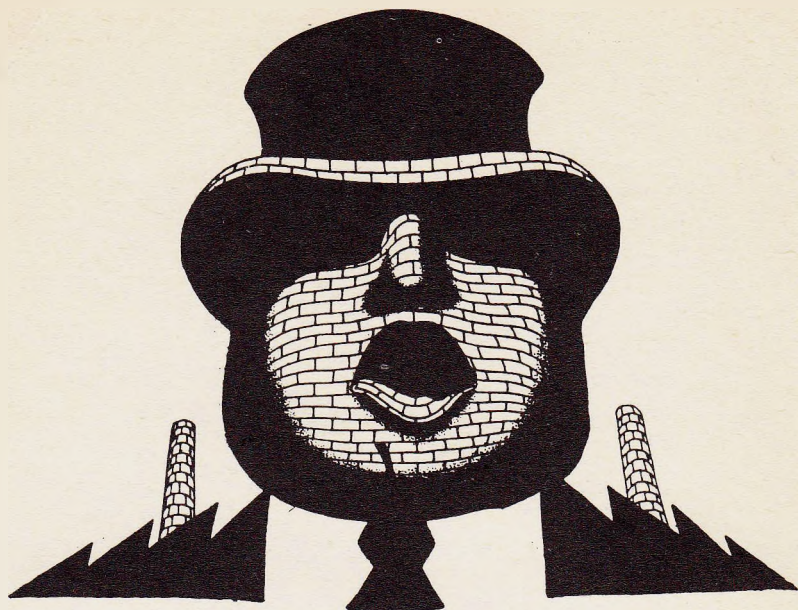

ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ
ΜΙΑ ΑΛΛΗ
ΑΠΟΨΗ

ΑΥΤΟΝΟΜΗ
ΔΡΑΣΗ: Ν.1

αυτονομη δραση:

ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ
ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ

Μαης του '88 Αφιέρωμα στα

ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ: η αντισταση στην εξαθλιωση και την εξοντωση της ζωης μας, η δημιουργια της "ουτοπικης" κοινωνιας περνα μεσα απο την εξεγερση και ανατροπη της αστικης-βιομηχανικης "κοινωνιας", διαφορετικα η οικολογια κινδυνευει να γινει επιστημονισμος και περιβαντολογια ή το "καλλυντικο" του καπιταλισμου.

ΣΤΗ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΠΙΑ ΖΩΗ

Η Δραπετσώνα, γνήσιο τέκνο της, πέρα και έξω από τις ανθρώπινες ανάγκες και πόθους καπιταλιστικής ανάπτυξης, δεινοπαθεί κι αργοπεθαίνει. Τα παιδιά της, εγκλωβισμένα και υποταγμένα μέσα στο γκέτο που δημιούργησαν τα συμφέροντα και η ασυδοσία των ιδιωτών αφεντικών, στιβαγμένα σαν ύλη, σαν εμπόρευμα έτοιμο να προσφερθεί στα χέρια των αδηφάγων αφεντικών προς εκμετάλλευση. Η ζωή τους έχει γίνει πια ένα με τους αγχοτικούς ρυθμούς τους θορύβους, τη μόλυνση και τη μιζέρια της καπιταλιστικής παραγωγής. Δεν μπορούν να χαρούν τη ζωή τους, τον τόπο και τους χώρους που αυτοί δημιούργησαν.

Η θάλασσα που περιβρέχει τη Δραπετσώνα έχει απονεκρωθεί απ' τα απόβλητα των καπιταλιστών, οι δρόμοι θορυβώδεις, με φορτηγά που τρέχουν για να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα των εργοστασιαρχών, των αρχόντων της περιοχής. Η ατμοσφαιρική μόλυνση, ένας μόνιμος βραχνάς για τους κατοίκους και ένας υπαρκτός κίνδυνος. Οι διαρροές θείου, αμμωνίας, φθορίου, διοξειδίου του άνθρακα φανερώνουν ότι η καπιταλιστική ανάπτυξη δεν σέβεται κανέναν, δεν έχει ηθικούς φραγμούς και μέτρο. Αρκεί ν' αποφέρει κέρδη στ' αφεντικά. Σε δημοσιεύματα εφημερίδων σε περιπτώσεις σοβαρών διαρροών και ατυχημάτων, οι κάτοικοι διαμαρτύρονται για την εξαθλίωση και την εξόντωσή τους: η μόλυνση, η βρώμα, οι αρρώστειες —κυρίως στα παιδιά και στους φιλάσθενους ενήλικες— έχουν γίνει μόνιμοι "σύντροφοι" των πολιτών της Δραπετσώνας.

Τα βάσανα δεν τελείωσαν όμως για τους Δραπετσωνίτες και τους κατοίκους των γύρω περιοχών. Τα Λιπάσματα, δίπλα στα σπίτια των κατοίκων, εκσυχχρονίζονται για ν' αντέξουν στο διεθνή ανταγωνισμό. Γιατί αλλιώς το ίδρυμα Αθανασιάδη-Μποδοσάκη θα φαλιρίσει. Σαν να μην έφταναν οι αρρώστειες, οι καρκίνοι, τ' αναπνευστικά προβλήματα, τα εγκεφαλικά. Τι είναι η ανθρώπινες ζωές μπροστά στα κέρδη του Αθανασιάδη.

Το γεγονός αυτό που θα είναι οριακό και σημαδιακό για τη ζωή από δω και πέρα της Δραπετσώνας δεν πρέπει να μείνει αναπάντητο. Εμείς μαζέψαμε και παρουσιάζουμε όσα στοιχεία μπορέσαμε να βρούμε για τα Λιπάσματα, τη μόλυνση και ιστορικά ντοκουμέντα σχετικά με σοβαρότατα "ατυχήματα. Είναι δύσκολο να συγκεντρώσεις τέτοια στοιχεία γιατί οι περισσότεροι Δήμοι, περιοδικά κι άλλοι φορείς τα κρατάνε για τον εαυτό τους, για προσωπική χρήση ή μη χρήση. Ελπίζουμε να επανέρθουμε με περισσότερα στοιχεία.

Η διοίκηση λοιπόν των λιπασμάτων προωθεί τον εκσυγχρονισμό (κατ' άλλους επέκταση, δεν είναι αυτό η ουσία) των τριών κυριότερων μονάδων: παραγωγής θειικού οξέως. φωσφορικού οξέως και αμμωνίας.

ΘΕΠΚΟ ΟΞΥ

Όσον αφορά την παραγωγή θειικού οξέως, μάθαμε ότι υπάρχουν δύο μονάδες παραγωγής: η μονάδα 3, που παράγει 4 0 0 τ ό ν ο υ ς την ημέρα καθ. οξύ με πρώτη ύλη το θείο και η μονάδα 4 με παραγωγή 7 0 0 τ ό ν ο υ ς την ημέρα καθ. οξύ από θείο και σιδηροπυρίτη. Τώρα θ' αντικατασταθεί η μονάδα παραγωγής νο 3 από μονάδα παραγωγής με πρώτη ύλη το σιδηροπυρίτη, ο οποίος παράγεται στην Ελλάδα. Άρα φτηνότερη πρώτη ύλη και περισσότερα κέρδη.

Η μέθοδος αυτή δεν είναι και τόσο νέα όσο ισχυρίζονται, αλλά χρονολογεί αρκετές δεκαετίες. Πάντως σαν άμεση συνέπεια του εκσυγχρονισμού αυτού θα αυξηθεί η ποσότητα σιδηροπυρίτη (από 70.000 τόνους το χρόνο, γίνονται 260.000 τόνοι το χρόνο). Αυξάνεται δηλαδή κατά 3,5 φορές με δυσμενή αποτελέσματα στο περιβάλλον: αιωρούμενη κόκκινη σκόνη. Επίσης θ' αυξηθεί (από 50.000 τόνοι το χρόνο σε 190.000 τόνοι το χρόνο) η παραγωγή αποφρυγμάτων σιδηροπυρίτη. Όλα αυτά θα μεταφέρονται (σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου) με φορτηγά, ένα κάθε μισή ώρα ή τέταρτο στο Σχιστό, μ' αποτέλεσμα φοβερή επιπλέον επιβάρυνση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Η κυκλοφορία θα γίνει χειρότερη και το νέφος θ' αυξηθεί.

Πολύ σημαντικό είναι και το πρόβλημα των αερολυμάτων. Βασικά εκκλύεται διοξείδιο του θείου που δεν αντιδρά σε θειικό οξύ καθώς και σταγονίδια που προέρχονται από τους πύργους απορροφήσεως του τριοξειδίου του θείου. Ένα μέρος του τριοξειδίου του θείου δεν αντι-

δρά προς θειικό οξύ και στην ατμόσφαιρα με την υγρασία σχηματίζει τα σταγονίδια. Πρόβλημα παρουσιάζεται και κατά την αλλαγή του καταλύτη που χρησιμοποιείται στην αντίδραση (πεντοξειδίο του βουτανίου), η σκόνη του οποίου είναι πολύ τοξική.

ΦΩΣΦΟΡΙΚΟ ΟΞΥ

Εκσυγχρονίζεται η μονάδα παραγωγής θειικού οξέως: συμπυκνώνεται δηλαδή από 28% σε 54%, με προηγμένη μέθοδο επιταχυνόμενης εξοικονόμησης ενέργειας. Έτσι κατεβαίνει το κόστος παραγωγής και γίνεται επιδότηση απ' την ΕΟΚ. Αυτό σημαίνει περισσότερα κέρδη για τον ιδιοκτήτη και τους υπεύθυνους διευθυντές κ.λ.π.

Γίνονται λοιπόν τ ρ ε ι ς ν έ ε ς εγκαταστάσεις με παραγωγή φθορίου το οποίο δεσμεύεται σε φθοριοπυριτικό οξύ. Αυτό σημαίνει ότι αυξάνεται κατά πολύ η παραγωγή φθορίου, πιθανή διαρροή του οποίου θα δημιουργήσει τραγικές καταστάσεις στη γύρω περιοχή. Παράλληλα, κατά τη διάρκεια της παραγωγής, εκλύεται ατμός που περιέχει ενώσεις φθορίου.

ΑΜΜΩΝΙΑ

Ο υπαρκτός κίνδυνος των 3000 τόνων
καταπολεμάται με σύγχρονες μεθόδους... γίνεται 15000

Δημιουργείται λοιπόν αποθήκη αμμωνίας με χωρητικότητα 15.000 τόνους. Αντικατάσταση των 6 παλαιού τύπου δεξαμενών με πίεση, με μια νέου τύπου, "ασφαλής", καλυμμένη από μονομπλόκ οπλισμένο σκυρόδεμα που λειτουργεί σε ατμοσφαιρική πίεση, παρόμοια με δύο δεξαμενές στο λιμάνι Θεσσαλονίκης στη Ν. Καρβάλη. Ο εφοδισμός γίνεται με πλοία... Αν όμως ο "κύριος" Πέτσος, στο γράμμα του προς το Δήμο, την ομοιότητα με τις δεξαμενές στη Ν. Καρβάλη τη θεωρεί ως απόδειξη εγγύησης, ίσως ξεχνάει η αγνοεί ότι είναι τόσο ασφαλισμένη ώστε το ΥΧΟΠ είχε δώσει εντολή στην ΕΠΑ (Επιχείρηση Πολεοδομική Ανασυγκρότηση), να... ψάξει να βρει μέρος για μεταφορά του εργοστασίου Λιπασμάτων.

Σύμφωνα με στοιχεία της Οικολογικής Κίνησης, όσον αφορά τους κ ι ν δ ύ ν ο υ ς α π' τ η ν α μ μ ω ν ί α: η αμμωνία δεν είναι τοξικό δηλητήριο, όπως διάφορα άλλα που εκλύουν σχεδόν καθημερινά οι βαριές βιομηχανίες της πόλης μας. Όμως τέτοιες τεράστιες ποσότητες, συσσωρευμένες σε κατοικημένες περιοχές, εγκυμονούν φοβερούς κινδύνους. Γιατί το ισοκυανιούχο μεθύλιο που

διέρρευσε από το εργοστάσιο της Γιούνιον Καρμπάιτ, σίγουρα ήταν πολύ πιο επικίνδυνο, αλλά η ποσότητα ήταν "μόνο" 40 τόνοι. Σε συνθήκες άπνοιας και νέφους, το σύννεφο της αμμωνίας μετά από ενδεχόμενη διαρροή δε θα μπορεί να διαλυθεί. Τ' αποτελέσματα θα είναι τσουξίμο στα μάτια και δάκρυα ενώ η οσμή της, είναι δριμεία και αποπνικτική. Εάν αναπνεύσει κανείς αμμωνία, δρα σαν δηλητήριο, καίει τους πνεύμονες, προκαλεί αναπνευστικά προβλήματα και τελικά τον θάνατο.

Σχετικά με τα Μέτρα Ασφαλείας

Παλαιότερα οι δεξαμενές αμμωνίας (όπως στη Δραπετσώνα), ήταν σφαιρικές, μικρές και με αρκετό πάχος στα μεταλλικά τοιχώματα (3,5 εκατοστά), για ν' αντέχουν στην πίεση. Στις δεξαμενές εκείνες υπήρχε πίεση δέκα ατμοσφαιρών (μονάδα μέτρησης της πίεσης) και η αμμωνία έμενε σε υγρή κατάσταση λόγω της πίεσης κι όχι λόγω ψύξης. Στις δεξαμενές αυτού του νέου τύπου τα τοιχώματα είναι λεπτότερα, γιατί είναι σχεδιασμένες ν' αντέχουν σε χαμηλή πίεση. Η αμμωνία βρίσκεται υπό πίεση μόνο μιας ατμόσφαιρας, αλλά σε θερμοκρασία 33,5 υπό το μηδέν!

Υπάρχουν οπωσδήποτε εγκαταστάσεις υψηλής ασφαλείας για την ψύξη της αμμωνίας. Διότι αν δεν λειτουργήσουν αυτά, τότε η πίεση θ' ανεβεί στην δεξαμενή και θα τη σπάσει. Αυτό το ενδεχόμενο έχει προβλεφτεί στην αποθήκη αμμωνίας στο Καλοχώρι και σ' αυτή που ετοιμάζεται για τη Δραπετσώνα και η δεξαμενή περιβάλλεται περιμετρικά από ένα τοίχο από ένα ενισχυμένο μπετόν. Ο σκοπός του τοίχου είναι αν σκάσει η δεξαμενή, η αμμωνία να πάει προς τα πάνω... όπου θα σχηματίσει νέφος. Επειδή όμως με τέτοια έκρηξη θα παραχθεί ψύχος, υποτίθεται ότι ένα ποσοστό της αμμωνίας θα παγώσει στους 78 βαθμούς κάτω απ' το μηδέν παγώνοντας και τη γύρω περιοχή. Φυσικά εδώ και η μισή μόνο αμμωνία να διαφύγει, ο κίνδυνος είναι σοβαρός. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι αν για κάποιο λόγο η θερμοκρασία ανεβεί από τους -33,5 στους -32, κτυπάει συναγερμός.

Περιπτώσεις ατυχήματος

1) Σεισμός. Απ' όσο ξέρουμε για τη δεξαμενή του Καλοχωρίου (και δεν πρέπει να πέφτουμε πολύ έξω, αφού ο ίδιος ο Πέτσος διαβεβαιώνει σε επιστολή του προς τον Δήμαρχο ότι θα 'ναι όμοια με του Καλοχωρίου και της Ν. Καρβάλης η νέα δεξαμενή), χτίστηκε μετά τους σεισμούς του '78 και δεν είναι γνωστό πώς θα συμπεριφερθεί σ'

ένα ισχυρό σεισμό. Εξάλλου σε τέτοιες συνθήκες δεν μπορεί κανείς να εμπιστεύεται τη ζωή του (κι αν ακόμα δεν πάθει τίποτα η δεξαμενή) στους διάφορους ηλεκτρονικούς και αυτόματους ή ημιαυτόματους μηχανισμούς (ασφάλειες, αυτόματες βάνες, γεννήτριες κ.λ.π.). Δεδομένου μάλιστα ότι συνήθως σε σεισμούς διακόπτεται το ρεύμα απ' τη ΔΕΗ, θα λειτουργήσουν τα αυτόματα συστήματα ασφαλείας και ψύξης; Το πρόσφατο και καταστροφικό ατύχημα του Τσερνομπίλ όπου κανέναν απ' αυτά τα συστήματα δε λειτούργησε, θα έπρεπε να κάνει να σωπάσουν ή τουλάχιστον να είναι πιο προσεκτικοί στις δηλώσεις και τις διαβεβαιώσεις τους οι κάθε είδους "υπεύθυνοι", εργοστασιάρχες και οι πληρωμένοι επιστήμονες που τους υπηρετούν (βλ. το φυλλάδιο της διοίκησης των λιπασμάτων που μοιράστηκε).

2) Πολεμική ενέργεια.

3) Μη λειτουργία των συστημάτων ψύξης. Σε μια διακοπή της ΔΕΗ, τα μηχανήματα που δημιουργούν την ψύξη, έχουν αναπληρωματική γεννήτρια. Όμως κανείς δεν μπορεί να προβλέψει τεχνικές βλάβες ή ανθρώπινα λάθη σε μια κρίσιμη στιγμή.

4) Μη προβλεπόμενη εξέλιξη ενός μικρο-ατυχήματος. Μια μικρή διαρροή που δεν σταματά, ένα καίριο ηλεκτρονικό σύστημα που δεν λειτουργεί, μια βλάβη σε αυτόματα μηχανήματα που αργεί να διορθωθεί, είναι πράγματα που δεν είναι σίγουρο πώς θα εξελιχθούν.

5) Διαρροή κατά την εκφόρτωση από τα ειδικά πλοία που μεταφέρουν μεγάλες ποσότητες αμμωνίας, διαρροή από τα ίδια τα πλοία, διαρροή του αγωγού που πηγαίνει υπογειώς στην αποθήκη, διαρροή του αγωγού που πηγαίνει αμμωνία στο εργοστάσιο, αποτελούν άλλες σοβαρές περιπτώσεις.

6) Πυρκαγιά. Η δεξαμενή αμμωνίας 15.000 τόνων δίπλα σε κατοικίσιμες περιοχές και σε μικρή απόσταση από δεξαμενές καυσίμων, την καθιστά ένα σοβαρό κίνδυνο, όσα μέτρα κι αν παρθούν.

Και φυσικά εκτός απ' αυτούς τους κινδύνους υπάρχει το καθημερινό πρόβλημα: Διαρροές, αναθυμιάσεις, διαμαρτυρίες, διαψεύσεις, ρύπανση και έλλειψη μέτρων, ουσιαστικού ελέγχου και πληροφόρησης.

ΜΟΝΑΔΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΟΣ

Εκκλυόμενα Αερολύματα: Ατμός και αμμωνία από τις εγκαταστάσεις εξουδετέρωσης. Αμμωνία από τις εγκαταστάσεις κοκκοποίησης. Ατμός, σκόνη λιπάσματος και καυσαέρια (λόγω καύσης του ντίζελ), από τις εγκαταστάσεις ξήρανσης. Σκόνη λιπάσματος από την καπνοδόχο που συγκεντρώνει τη σκόνη απ' όλα τα σημεία εργασίας.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Για να καταλάβουμε όμως καλύτερα το πρόβλημα της ρύπανσης του περιβάλλοντος απ' το εργοστάσιο Λιπασμάτων, πρέπει να δούμε συνολικά τους παράγοντες της μόλυνσης και τις συνέπειες αυτών στο περιβάλλον και την υγεία των ανθρώπων:

—Αερολύματα: Θεικό οξύ, οξειδία του αζώτου, υδροφθόριο, φθόριο, σκόνη λιπάσματος, καυσαέρια (καπνός).

Για το διοξείδιο του θείου ξέρουμε ότι σε συγκεντρώσεις στον αέρα πάνω από $5 \mu\text{g}$ (χιλιοστά του γραμμαρίου) σε ένα m^3 (κυβικό μέτρο αέρα), δημιουργεί ενοχλήσεις στα μάτια, στην αναπνοή και στο λάρυγγα. Είναι πάρα πολύ ευδιάλυτο στις υδατίνες φάσεις και συνεπώς στην υδατινή φάση του αναπνευστικού βλενογόνου. Το 97% περίπου του εισπνεόμενου θειικού οξέως απορροφάται από το ανώτερο αναπνευστικό σύστημα και μάλιστα σε μεγαλύτερο ποσοστό απ' τη μύτη απ' ότι όταν αναπνέ-

ουμε απ' το στόμα. Το τριοξειδίο του θείου μετατρέπεται σε θειικό οξύ, το οποίο είναι και συστατικό της όξινης βροχής (αραιό βιτριόλι), με καταστροφικά και θανατηφόρα αποτελέσματα (βλ. για θειικό οξύ παρακάτω).

Το διοξειδίο του θείου είναι πολύ επικίνδυνο για την υγεία: Σε βραχείας διάρκειας έκθεση στη ρύπανση, αποδείχτηκε, μετά από επιδημιολογικές έρευνες ο συσχετισμός της ημερίσιας θνησιμότητας και της νοσηρότητας από τη ρύπανση διοξειδίου του θείου και καπνού. Τραγικό παράδειγμα αποτελεί η δραματική αύξηση της ημερίσιας θνησιμότητας στις 5-9 Δεκεμβρίου 1952 στο Λονδίνο. Παρατηρήθηκαν 4000 θάνατοι παραπάνω απ' το κανονικό. Αναμένεται αύξηση της θνησιμότητας από επίπεδα ρύπανσης: καπνός 500 mg/m^3 (όπου 1 mg είναι το ένα εκατομμυριοστό του γραμμαρίου) και αύξηση της νοσηρότητας από επίπεδα ρύπανσης: καπνός 250 mg/m^3 και διοξειδίο 250 mg/m^3 . Τα επίπεδα αυτά αφορούν 24ωρες μέσες συγκεντρώσεις. Στο παράδειγμα του Λονδίνου το 1952, η συγκέντρωση είχε περάσει τα 1000 μικρογραμμάρια ανά κυβικό μέτρο αέρα, με πολύ μεγάλη αύξηση θνησιμότητας (περίπου 3πλάσια της κανονικής) σε διάρκεια πενθήμερου επεισοδίου "αιθαλομίχλης" (σας θυμίζει τίποτα αυτό;). Όσον αφορά τώρα την μακροχρόνια έκθεση στη ρύπανση, διαπιστώθηκε ότι σε ετήσιες μέσες συγκεντρώσεις της τάξης των 100 μικρογραμμάτων ανά κυβ. μέτρο αέρα, προκαλούν αύξηση νοσηρότητας σε ενήλικες και παιδιά. Ομάδες υψηλού κινδύνου σε σχέση με τους ρυπαντές αυτούς είναι οι πνευμονοπαθείς, ασθματικοί, οι καρδιοπαθείς και τα παιδιά. Εξάλλου η μόλυνση του αέρα από διοξειδίο του θείου και καπνό, σχετίζεται και με τον καρκίνο, πέρα τις συχνές ενοχλήσεις, τους πονοκεφάλους κ.λ.π. Ήδη από τη δεκαετία του '60 αποδείχτηκε από τους επιστήμονες η αυξημένη συχνότητα καρκίνου στις αστικές περιοχές σε σχέση με τις αγροτικές, η παρουσία στην ατμόσφαιρα αποδεδειγμένα καρκινογόνων, όπως το βενζοπυρένιο κι άλλοι πολυκυκλικοί υδρογονάνθρακες. Από έρευνες σε πειραματόζωα, η έκθεση σε βενζοπυρένιο και διοξειδίο του θείου ταυτόχρονα αυξάνει την καρκινογένεση.

Όπως είπαμε και παραπάνω το τριοξειδίο του θείου, που είναι πολύ πιο επικίνδυνο απ' το τριοξειδίο, με την υγρασία της ατμόσφαιρας μετατρέπεται σε θειικό οξύ, συστατικό της όξινης βροχής. Για παραμονή σε περιβάλλον με συγκέντρωση μεγαλύτερη από 1 χιλιοστό του

γραμμαρίου ανά κυβ. μέτρο αέρα δημιουργεί ενοχλήσεις στην αναπνοή. Για στιγμιαία παραμονή σε περιβάλλον με μεγάλη συγκέντρωση προκαλεί ενοχλήσεις στα μάτια, τη μύτη και το φάρυγγα. Είναι πολύ διαβρωτικό και φοβερά επικίνδυνο για τον άνθρωπο, αφού καταστρέφει το αναπνευστικό του σύστημα. Μετά από πρόσφατες μελέτες υποστηρίζεται ότι το θειικό οξύ που σχηματίζεται στην ατμόσφαιρα ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό για τον καρκίνο, αφού δεσμεύει τις υπεριώδεις ακτίνες που αναγκάζουν τον οργανισμό να παράγει τη βιταμίνη D, η οποία προστατεύει απ' τον καρκίνο. Τα οξείδια του αζώτου πάνω από 30 χιλ. του γραμμαρίου προκαλούν χρόνια τοξικότητα. Ιδιαίτερα ενοχλητικά κατά την εισπνοή, την επαφή με τα μάτια και ενοχλητικό για το δέρμα. Με τους υδρογονάνθρακες της ατμόσφαιρας, σχηματίζουν τη φωτοχημική αιθαλομίχλη, γνωστή και νέφος του Λος Άντζελες, δημιουργώντας ενώσεις καυστικές για τα μάτια και το λάρυγγα. Οι υδρογονάνθρακες παράγονται κι αυτοί λόγω των ατελών καύσεων στις βιομηχανίες, τ' αυτοκίνητα, τα συστήματα θέρμανσης. Άλλα απ' αυτά τα στοιχεία είναι άμεσα επικίνδυνα για την υγεία (είναι καρκινογόνα) κι άλλα αντιδρούν και μ' άλλα ρυπαντικά στοιχεία δημιουργώντας δευτερογενή ρυπαντικά στοιχεία.

Το φθόριο είναι πολύ τοξικό, ιδίως κατά την επαφή με τα μάτια και κατά την εισπνοή. Επίσης προσβάλλει και το δέρμα.

Επίσης τα λιπάσματα με την πρόσθετη επιβάρυνση απ' τα φορτηγά και τα πλοία που διακινούνται, ευθύνονται για την εκπομπή διαφόρων αιωρούμενων σωματιδίων, που είναι επικίνδυνα για την υγεία, μονοξειδίο του άνθρακα, το οποίο εισπνεόμενο αντιδρά με την αιμογλοβίνη του αίματος και δημιουργεί προβλήματα υγείας, ανάλογα με την ποσότητα, όπως και διοξειδίο του άνθρακα, το οποίο απορροφά την υπέρυθη ακτινοβολία προκαλώντας έτσι αύξηση της θερμοκρασίας της ατμόσφαιρας και αλλαγή του κλίματος (φαινόμενο "θερμοκηπίου").

Στις αρχές της δεκαετίας του '70, πολλοί επιστήμονες επισήμαναν το γεγονός ότι το διοξειδίο του αζώτου που χρησιμοποιείται για την παρασκευή λιπάσματος, είναι ένας από τους παράγοντες που καταστρέφουν το στρώμα όζοντος της ατμόσφαιρας, με αποτέλεσμα την αύξηση των καρκίνων και άλλων βιολογικών αλλαγών, αφού δεν φιλτράρονται οι υπεριώδεις ακτινοβολίες. Έτσι, βλέπουμε ότι είναι γενικότερες οι επιπτώσεις από τη ρύπανση που προκαλούν τα Λιπάσματα, σε συνδυασμό βέβαια και με

τις άλλες πηγές ρύπανσης στην Αττική (βιομηχανίες, αυτοκίνητα).

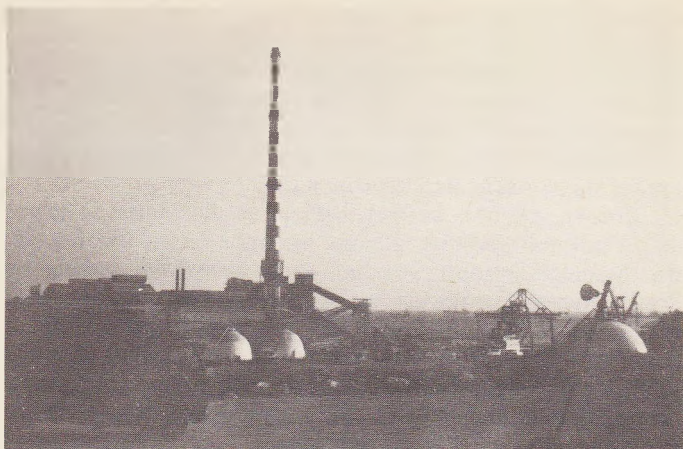
Από την άλλη, τα στερεά απόβλητα και κυρίως τα αποφρύγματα του σιδηροπυρίτη, δημιουργούν πρόβλημα στους χώρους εργασίας. Αποτελούνται κυρίως από οξειδία του σιδήρου και άλλες ενώσεις (π.χ. οξειδία του μολύβδου, αρσενικού, χαλκού) τα οποία είναι ισχυρά δηλητήρια. Τώρα βέβαια που θα αυξηθούν κατά πολύ οι ποσότητες σιδηροπυρίτη, όπως εξηγήσαμε στην αρχή, η ρύπανση θα απλωθεί και στη γύρω περιοχή λόγω και των συχνών μεταφορών. Αλλά ακόμα και σαν υγρά απόβλητα μαζί με άλλες ποσότητες οξέων, αρσενικού, θα πέφτουν στη θάλασσα η οποία είναι ήδη νεκρή.

Το εργοστάσιο-τέρας λοιπόν, δεν καταβροχθίζει μόνο καύσιμα και πρώτες ύλες, αλλά και ανθρώπους: προσβάλλει την υγεία μας, καταστρέφει τον αέρα και τη θάλασσα, κάνει το περιβάλλον μουντό και θλιμμένο, ψυχρό, σαν τα μέταλλα και το τσιμέντο που αποτελούν το σώμα του, και που έχουν κυριαρχήσει σ' όλο το χώρο, χώρο κατάλληλο για εμπορεύματα, μηχανές και χημικά, όχι όμως για ανθρώπους. Κι όλα αυτά, για να κερδίζουν και να πλουτίζουν μερικοί "έξυπνοι" και "εκλεκτοί". Βέβαια, οι μεγαλόσχημες κουβέντες που κυκλοφορούν και τα παραμύθια περί "εθνικής ανάπτυξης", "εθνικό συμφέρον και καλό", "πρόδος της εθνικής οικονομίας", που μας πιπιλίζουν το μυαλό και μας κάνουν να συμμορφωνόμαστε (υποτασσόμαστε) στις επιταγές των εκμεταλλευτών μας. Γιατί η ανάπτυξη είναι καλή μόνο για τις τσέπες των βιομηχάνων, των πολιτικών και των πουλημένων επιστημόνων-διευθυντών. Γιατί δεν νομίζουμε ότι είναι τόσο καλό και σωστό να αρρωσταίνουμε, να πεθαίνουμε και να σκοτωνόμαστε στη δουλειά λόγω της φτώχειας μας και της μειονεκτικής μας θέσης σε σχέση με λίγους πλούσιους. Αν μάλιστα είναι σωστή η θέση του Δήμου (με βάση οικονομική μελέτη) ότι το νέο λίπασμα δεν θα 'ναι ανταγωνιστικό σε σχέση με αυτό των πολυεθνικών (αφού με νόμο της ΕΟΚ σταματά η κρατική επιχορήγηση), καταρέει το επιχείρημα ότι πρέπει να μείνει το εργοστάσιο για να μη μείνουν οι εργάτες άνεργοι. Γιατί η επιχείρηση θα γίνει προβληματική αν δεν πουλάει αλλά και οι αγρότες θα χάσουν πολλά εκατομμύρια (θα φτωχύνουν κι άλλο) αφού σταματά η κρατική επιχορήγηση και γι' αυτούς.

Τέλος, αποκρύβεται συστηματικά από τον κόσμο ότι η γεωργική παραγωγή και οικονομία μπορεί να κάνει και χωρίς τα τόσο επικίνδυνα και δηλητηριώδη λιπάσματα.

Κι όμως (!): Υπάρχουν επιστήμονες και άλλοι άνθρωποι που δεν ενδιαφέρονται τόσο για να πλουτίσουν, όσο για την υγεία και ποιότητα του περιβάλλοντος, τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και της φύσης, για την παραγωγή υγιεινών, αγνών προϊόντων. Έχουμε έτσι την *ε ν α λ λ α κ τ ι κ ή τ ε χ ν ο λ ο γ ί α* και για την περίπτωσή μας, την *β ι ο κ α λ λ ι έ ρ γ ε ι α χ ω ρ ί ς φ ά ρ - μ α κ α*. Βέβαια, σε μια κοινωνία εκμεταλλευτική όπως η δικιά μας, όπου κυριαρχεί η ιδιωτική πρωτοβουλία, το υπερκέρδος, μέσα απ' τα τεράστια μονοπώλια και τις πολυεθνικές, την εντατικοποίηση της παραγωγής και το ξεζούμισμα του εδάφους (της υπερεκμετάλλευσης λίγων εδαφών από μικρό πληθυσμό) αυτό είναι αδύνατο. Γιατί απ' τη μια μεριά χρειάζονται πολύ περισσότερα λεφτά, που οι κύριοι κυβερνήτες αυτού του κόσμου προτιμούν να δίνουν στα πυρηνικά, στα όπλα και στους πολέμους, κι απ' την άλλη η τεχνολογία αυτή είναι αποκεντρωμένη· μπορεί να την διαχειρίζεται ο καθένας· δεν μπορεί να την ελέγχει και να την κατέχει ο κάθε καπιταλιστής για να κερδίζει. Λίγα λόγια, ενημερωτικά, θα πούμε σ' αυτό το τεύχος για τη βιοκαλλιέργεια, με την υπόσχεση να επανέρθουμε... (τα στοιχεία είναι από την "Οικολογική εφημερίδα").

Τα χημικά λιπάσματα αλλοιώνουν την πανίδα του εδάφους (τους διάφορους μικροοργανισμούς δηλαδή), χαλάνε την δομή τους ενώ με το πέρασμα των νιτρικών αλάτων στα υπόγεια νερά, τα ποτάμια, τις λίμνες και τη θάλασσα και την παρουσία τους στο πόσιμο νερό, προκαλούν τη δημιουργία των καρκινογόνων νιτροσαμινών μέσα στον ανθρώπινο οργανισμό. Επίσης υπάρχει το πρόβλημα των δηλητηριάσεων που προκαλούνται στους αγρότες και σε όσους έρχονται σε επαφή με αυτά —έχουν συμβεί αρκετοί θάνατοι στο Ν. Χανίων. Μεγάλη είναι η καταστροφή που προκαλούν τα γεωργικά φάρμακα στους *φ υ σ ι κ ο ύ ς ε χ θ ρ ο ύ ς* των παρασίτων των καλλιεργειών. Έτσι τα εντομοκτόνα σκοτώνουν αδιάκριτα τα έντομα ακόμα και τα *σ α ρ κ ο φ ά γ α*, που είναι *ε χ θ ρ ο ί τ ω ν ε π ι β λ α β ώ ν ε ν τ ό μ ω ν*, ενώ δηλητηριάζουν και τα πουλιά ποθ' τρώνε τα επιβλαβή έντομα. Γι' αυτό το λόγο, η χημική καταπολέμηση οδηγεί στην *έ ξ α ρ σ η ν έ ω ν π ρ ο σ β ο λ ώ ν* από άλλα παράσιτα, ενώ συχνά δεν έχουν αποτέλεσμα, επειδή τα παράσιτα αναπτύσσουν ανθεκτικότητα, είτε από τις υπερβολικές δόσεις, είτε από τη μακροχρόνια επανάληψη των ίδιων φυτοφαρμάκων

από τους παραγωγούς, ενώ καταστρέφονται οι άμεσες ωφέλιμοι στην καλλιέργεια οργανισμοί, όπως οι γαιοσκώληκες.

Τα δηλητηριώδη υπολείματα των φυτοφαρμάκων μολύνουν τα νερά και συχνά βρίσκονται στα γεωργικά προϊόντα, βλάπτοντας την υγεία των καταναλωτών. Όσον αφορά τις εναλλακτικές λύσεις στις καλλιέργειες για τη λίπανση, μπορούν να παραχθούν λιπάσματα με τη ζύμωση διάφορων φυτικών και άλλων οργανικών υπολειμάτων σε κοπρσωρούς ή άλλες εγκαταστάσεις. Σαν μεθόδους φυτοπροστασίας, αναφέρουμε την καταπολέμηση των βλαβερών εντόμων με την χρήση

φερμονών (όπως είναι η "πυκνή παγίδευση" για το σανό), τη βιολογική καταπολέμηση βλαβερών εντόμων (π.χ. του λεκανίου με σαρκοφάγα έντομα, των νηματοδών μ' ένα σαρκοβόρο μύκητα κ.α.), τη χρησιμοποίηση εκχυλισμάτων από ορισμένα φυτά, την απολύμανση του εδάφους με τη χρήση της ηλιακής θερμότητας κ.α.

Επίσης, μεγάλη καταστροφή προκαλούν και οι αεροψεκασμοί που γίνονται για την καταπολέμηση του δάκου, στα διάφορα έντομα-εχθρούς. Αυτό αναφέρθηκε στην 1η Επιστημονική Συνάντηση για τις δεικνύουσες καλλιέργειες που έγινε το Νοέμβριο του '85 στα Χανιά από αρκετούς εισηγητές με θέματα φυτοπροστασίας. Σύμφωνα με στοιχεία του Β. Αλεξανδράκη, σε ορισμένες αεροψεκαζόμενες περιοχές, έχει μειωθεί στο 1/3 ο πληθυσμός των εντόμων της οικογένειας *coccireliolae* (είναι οι Λαμπρίτσες, Πασχαλίτσες κ.λ.π) που τρώνε το λεκάνιο και τις άλλες ψώρες. Η μείωση του πληθυσμού αυτών και άλλων εντόμων εχθρών του λεκανίου, θεωρείται ότι είναι η αιτία για την έξαρση της προσβολής αυτού του παράσιτου τα τελευταία χρόνια.

Στην ίδια συνάντηση, αναφέρθηκε (Σ. Μιχελάκης) ότι συνεχίζεται και το '86 σε 100.000 δέντρα το πείραμα για την καταπολέμηση του δάκου με τη μέθοδο της "πυκνής παγίδευσης", σε μια προσπάθεια να ελαχιστοποιηθούν ή και να μηδενιστούν οι ψεκασμοί με οργανοφωσφορικά λιπάσματα. Η μέθοδος συνίσταται στην τοποθέτηση στους ελαιώνες μεγάλου αριθμού παγίδων, που είναι ξύλινα πλαίσια εφοδιασμένα με ελκυστικές ουσίες διάλυμα θειικής αμμωνίας και την ειδική φερρομόνη ψύλου που έλκει το αρσενικό έντομο. (Από την ομιλία με θέμα "Παρενέργειες Γεωργικών Φαρμάκων και Χημικών Λιπασμάτων" του γεωπόνου κ. Βαγγέλη Μπούρμπο).

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ

(όταν διαδίδεται μεταξύ των ανθρώπων)

Πέρα όμως απ' τους κινδύνους που πάντα παραμονεύουν για το λαό της Δραπετσώνας και των γύρω περιοχών και το μόνιμο πρόβλημα της ρύπανσης και της καταστροφής της υγείας μας, υπάρχει η σταθερή εγκληματική στάση της εξουσίας που ανέχεται και στηρίζει τέτοιες καταστάσεις, ενώ συστηματικά αποπροσανατολίζει τον κόσμο. Αυτή η δουλιά έχει ανατεθεί στα μαζικά μέσα ενημέρωσης —ή αποβλάκωσης—, στους διάφορους "αρμόδιους" και "υπεύθυνους", στους ειδικούς, στους επιστήμονες. Όλοι αυτοί οι κύριοι έχουν τα ίδια συμφέροντα με

αυτά των καπιταλιστών-αφεντικών και του κράτους, είναι οι ίδιοι εξουσία, μια συντεχνία που στηρίζουν την προνομιοῦχα θέση τους και πλουτίζουν, εξαπατώντας τον κόσμο και ζώντας σε βάρος του, σαν παράσιτα. Αρκούν μερικά σημαντικά γεγονότα και οι αντιφατικές δηλώσεις και ενέργειες των διαφόρων υπευθύνων για να φανεί αυτό πολύ καλά γεγονότα που γρήγορα ξεχάστηκαν (μέσα στο αλαλούμ των ειδήσεων που μόνο σαν βιτρίνα λειτουργούν για να πουλάνε οι εφημερίδες, εκμεταλλευόμενες το ενδιαφέρον του κόσμου) χωρίς να αξιοποιηθεί η εμπειρία μας γι' αυτά.

Ι. Τον Οκτώβρη του 1979 έγινε σοβαρή διαρροή τριοξειδίου του θείου μ' αποτέλεσμα το θανατηφόρο νέφος να φτάσει ως το Χατζηκυριάκειο. Οι εφημερίδες έγραφαν: "βήχοντας, έτρεχαν στους δρόμους πανικόβλητοι, προχτές τη νύχτα οι κάτοικοι του Χατζηκυριάκειου". Η εταιρεία βέβαια έσπευσε να καθησυχάσει τα πνεύματα δηλώνοντας ότι η διαρροή του τριοξειδίου του θείου οφείλεται σε τυχαίο γεγονός... (Μα μήπως είπε κανείς το αντίθετο; Ίσα-ίσα, λέμε ότι οι συνθήκες παραγωγής και οι "νέες" τεχνολογίες εξαρτώνται απ' το τυχαίο, και όχι από τον ανθρώπινο έλεγχο, είναι αυτονομημένες απ' τον άνθρωπο και τις ανάγκες του, τον αλλοτριώνουν και εξαιτίας της αισχροκέρδιας και της αλλειπούς συντήρησης, το... "τυχαίο" γίνεται καθημερινός, μόνιμος εφιάλτης μας).

Ωστόσο ο ειδικός επιστήμονας Γ. Σκάλος, επικεφαλής του Τμήματος Ελέγχου Ρύπανσης του Περιβάλλοντος στο Μετσόβειο Πολυτεχνείο, δήλωσε ότι δύο άσχετες συμπτώσεις στάθηκαν σωτήριες για τη ζωή των κατοίκων από τη διαρροή του τριοξειδίου του θείου: 1) Η μικρή χρονικά διάρκεια (κράτησε 15 λεπτά —υποστηρίζει εκπρόσωπος του εργοστασίου) και 2) η παρουσία ανέμου, που παρέσυρε το θανατηφόρο σύννεφο προς τη θάλασσα και το διέλυσε. Όσον αφορά τις επιδράσεις της διαρροής, δήλωσε ότι: ένα φυσιολογικό άτομο κάτω από κανονικές συνθήκες, εισπνέει σε δύο ώρες 960.000 κυβικά εκατοστά, δηλαδή ένα κυβικό μέτρο αέρα. Ο αέρας που αναπνέουμε, συνεχίζει ο κ. Σκάλος, περνάει από τη ρινική κοιλότητα και την τραχεία αρτηρία και έρχεται σε άμεση επαφή με τις μεμβράνες των πνευμόνων, που έχουν επιφάνεια 25 φορές μεγαλύτερη από την επιφάνεια του δέρματός μας. Κάθε τετραγωνικό εκατοστό του αναπνευστικού μας συστήματος προσφέρει την υγρασία που χρειάζονται τα

οξειδία του θείου (διοξειδίο, τριοξειδίο) για ν' αντιδράσουν και να σχηματίσουν το θειώδες ή το θειϊκό οξύ, αντίστοιχα, μέσα στα ίδια μας τα πνευμόνια με θ α ν α τ η φ ό ρ α α π ο τ ε λ έ σ μ α τ α . Ειδικά στο Χατζηκυριάκειο, αν το νέφος με το τριοξειδίο του θείου έμενε στην ατμόσφαιρα περίπου 2 ώρες, όσο χρειάζεται δηλαδή για να εισπνεύσει ο οργανισμός 1 κυβ. μέτρο αέρα, τότε είναι σίγουρο ότι θα θ ρ η ν ο ύ σ α μ ε θ ύ μ α τ α . Έτσι, διαψεύδεται από τα παραπάνω η εταιρεία Λιπασμάτων που ύπουλα δηλώνει ότι το τριοξειδίο είναι ακίνδυνο και μη δηλητηριώδες* γιατί ναι μεν αυτό ισχύει, αλλά δεν λέει στον κόσμο ότι με την υγρασία της ατμόσφαιρας ή εισπνεόμενο, μετατρέπεται σε θειϊκό οξύ, υγρό φοβερά καυστικό και διαβρωτικό που καταστρέφει πέτρες και σίδερα, πόσο μάλλον τα σωθικά μας! Άλλωστε, μη ξεχνάμε ότι το πυκνό θειϊκό οξύ είναι το βιτριόλι. Στην ανακοίνωσή της η εταιρεία μιλάει για διόγκωση των γεγονότων!! Σαν να μην έφτανε που οι κάτοικοι πνίγονταν και έτρεχαν πανικόβλητοι* μήπως θα έπρεπε να πεθάνουν άνθρωποι για να αξίζει ν' ασχοληθεί κανείς με το γεγονός; Εξάλλου, το πόρισμα του Υπ. Βιομηχανίας έλεγε ότι από επιτόπια εξέταση, διαπιστώθηκε ότι η εκπομπή (sic) του τριοξειδίου του θείου, οφείλεται σε δ ι α κ ο π ή ύ δ α τ ο ς στον τελευταίο πύργο απορροφήσεως, λόγω α π ρ ο β λ έ π τ ο υ δ ι α κ ο π ή ς λ ε ι τ ο υ ρ γ ί α ς της β α λ β ί δ α ς τ ρ ο φ ο δ ο σ ί α ς . Οι ζωές μας λοιπόν, κρέμονται στην τύχη, στην καλή ή όχι λειτουργία ενός μηχανήματος, ενός καίριου εξαρτήματος...

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι στο σοβαρότερο τέτοιο ατύχημα στο Λονδίνο, το 1952, η συγκέντρωση διοξειδίου του θείου ήταν πολύ λιγότερη των ορίων: 3,84 εκατομμυριοστά του γραμμαρίου (έναντι 13 στις ΗΠΑ και 10 στη Σ. Ένωση). Αλλά επειδή κράτησε 3 μέρες, πέθαναν 4.000 άτομα!!!

Βλέπουμε λοιπόν ότι οι συνέπειες εξαρτώνται απ' την ποσότητα και απ' το μικροκλίμα κάθε περιοχής. Αυτά για το διοξειδίο του θείου* το τριοξειδίο του θείου είναι δέκα φορές ισχυρότερο, δεν υπάρχουν όρια ασφαλείας για τον απλό λόγο ότι η παρουσία του στον αέρα "θεωρείται αδιανόητη"!!!

ΙΙ. Τον Ιούλιο του 1985, ένα τεράστιο νέφος από οξειδία του θείου και του αζώτου ξεχύθηκε από τα φουγάρα της ΑΕΒΑΛ (Λιπάσματα) της Πτολεμαίδας και λόγω του ανέμου και των κλιματικών συνθηκών που επικρατούσαν στην περιοχή "έκατσε" πάνω απ' την Κοζάνη για μισή

μέρα! Η βιομηχανία ΑΕΒΑΛ μετά την καθιέρωση ετήσιας συντήρησης (!), διαρκείας ενός μηνός της μονάδας παραγωγής θεικού οξέος κατά το ξεκίνημά της παρουσίασε προβλήματα με αποτέλεσμα την εκπομπή αυξημένων ποσοτήτων οξειδίου του θείου και του αζώτου στην ατμόσφαιρα. Ένα ασπροκίτρινο νέφος πυκνό κατά τις μαρτυρίες κατοίκων, όπως η ομίχλη (!). Η αναπνοή γινόταν δύσκολα και σου έπνιγε το λάρυγγα. Δημιούργησε έντονο βήχα και δεκάδες άτομα υπερήλικα που έπασχαν από καρδιά, πήγαν στο Νοσοκομείο. Το ασπροκίτρινο νέφος, δηλώνουν οι κάτοικοι, σκεπάζει χρόνια την Πτολεμαίδα, λόγω της ρύπανσης απ' τις πολλές βαριές βιομηχανίες.

Υπάλληλοι της ΑΕΒΑΛ, που δεν θέλουν να πουν τ' όνομά τους, δηλώνουν ότι ο ψυχικός βιασμός των δημοσίων υπαλλήλων έχει γίνει πιο φοβία μέχρι του σημείου να μην μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους για το πώς θα ζουν και για το μέλλον των παιδιών τους. Στην μονάδα εργάζονται 1450 άτομα περίπου... όλοι γνωρίζουμε τον κίνδυνο από το διοξείδιο του θείου και το οξείδιο του αζώτου, αλλά τι μπορούμε να κάνουμε... Η Β. Ελευθεριάδου, ιδιωτική υπάλληλος δήλωσε: "ήταν μια θολή κιτρινωπή ομίχλη... κατά τις 11 έπεσε για λίγο και μια κιτρινωπή βροχή με σταγόνες (όξινη βροχή). Ο Ν. Σάββας είπε: "ήταν όμως μια παράξενη βροχή που κράτησε 10-15 λεπτά. Όλοι οι κάτοικοι ήταν αγανακτισμένοι". Κάποιοι απ' την Κοζάνη είπαν ότι τον καιρό που έμεναν στην Πτολεμαίδα, το πρωί έβρισκαν το αυτοκίνητό τους καλυμμένο με δύο δάχτυλα κιτρινή σκόνη... Το πιο εξοργιστικό ήταν πάντως ότι το πόρισμα του Υπουργείου Β. Ελλάδας που έλεγε ότι ναι μεν η ρύπανση ήταν υψηλότερη απ' τα... "κανονικά" (υπάρχουν και κανονικές συνθήκες... μόλυνσης και δηλητηρίασης της υγείας μας;) επίπεδα, χωρίς όμως να ξεπερνούν τα όρια που έχουν θέσει οι διάφοροι διεθνείς οργανισμοί. Αοριστολογίες λοιπόν, που δεν αναφέρουν ούτε τα αίτια της διαρροής, τις συνέπειες και αποκρύβουν επιμελώς τις τιμές ρύπανσης. Παρ' όλα αυτά στο τέλος παραδέχονται ότι οι εταιρείες πρέπει να πάρουν μέτρα μείωσης της ρύπανσης. Εξάλλου, από το Ενωτικό Συνδικάτο της ΔΕΗ, στάλθηκε στον Κουλουμπή τηλεγράφημα όπου υπογραμμίζονται τα εξής: "Εφιαλτικές στιγμές τύπου Σεβέζο έζησαν οι εργαζόμενοι και οι κάτοικοι του Ενεργειακού Κέντρου Πτολεμαίδας-Κοζάνης από διαφυγή απ' το εργοστάσιο της ΑΕΒΑΛ χιλιάδων

λίτρων τριοξειδίου του θείου που προκάλεσε πανικό και αναπνευστικά προβλήματα σε χιλιάδες εργαζόμενους και κατοίκους των περιοχών και λιγνιτορυχείων της ΔΕΗ και των κατοίκων της Κοζάνης. Ανησυχούμε σοβαρά για το μέλλον της περιοχής μας”.

Η ΑΕΒΑΛ έβγαλε μια αισχρή ανακοίνωση, υποτιμώντας τη μνήμη και νοημοσύνη των κατοίκων λέγοντας ότι κατά αβάσιμο τρόπο αποδίδουν τη δημιουργία του νέφους στην ΑΕΒΑΛ που πρόσφατα ανακαινίστηκε με δαπάνη 150.000.000 δραχμές, ότι δεν παρουσιάστηκε πρόβλημα κατά τη συντήρηση και λειτουργία της μονάδας θεικού οξέος αφού κατά τις προδιαγραφές οι εκπομπές αερίων (τριοξειδίου του θείου, αζώτου, οξυγόνου) δεν ξεπέρασαν τα επιτρεπτά όρια ασφαλείας. “Τα αναφερόμενα περί διαρροής θεικού οξέος και αερίων είναι εκτός πραγματικότητας (!) διότι γίνεται σύγχυση προφανώς με τα συνήθως απάερια που εκπέμπονται από κάθε σύγχρονη βιομηχανική μονάδα”. Κατ’ αυτούς, το μόνο που φταίει γι’ αυτό το αναμφισβήτητο γεγονός, είναι οι ειδικές κλιματολογικές συνθήκες και η “ύπαρξη μεγάλων βιομηχανικών μονάδων που λειτουργούν στο λεκανοπέδιο Κοζάνης-Πτολεμαίδος και επιβαρύνουν οπωσδήποτε την ατμόσφαιρα με τα αέρια”.

Οι υπεύθυνοι λοιπόν της ΑΕΒΑΛ, απ’ τη μια αντιστρέφουν την πραγματικότητα λέγοντας ότι τίποτα δεν έγινε, όλα είναι φυσικά, κι απ’ την άλλη παραδέχονται το νέφος και τη ρύπανση, αφού λένε ότι οφείλεται στον καιρό και στις βαριές βιομηχανίες (πάλι καλά που το ομολογούν) και το παραδέχονται μόνο και μόνο για να βγουν αυτοί ασπροπρόσωποι.

Πάντως, η κατάσταση ήταν πραγματικά αφόρητη, καθώς το τριοξείδιο του θείου (που είναι βαρύ αέριο) έπεσε στα χαμηλότερα στρώματα, με άμεση συνέπεια, ολόκληρη η γύρω περιοχή να καλυφθεί από νέφος ομίχλης 25 χιλιομέτρων. Το πιο σημαντικό είναι ότι ενώ η διαρροή είχε αρχίσει από το βράδυ της προηγούμενης ημέρας, οι “υπεύθυνοι” του εργοστασίου δεν πήραν κανένα μέτρο, μ’ αποτέλεσμα απ’ τις 4 το πρωί ν’ αρχίσει η έκκλυση μεγάλων ποσοτήτων τριοξειδίου και διοξειδίου του θείου. Το ΚΚΕ Κοζάνης, με ανακοίνωσή του κατήγγειλε το πρόβλημα ρύπανσης της περιοχής και την αδιαφορία για τη λήψη προληπτικών μέτρων αντιρύπανσης και την εγκατάσταση σταθμών μέτρησης.

Οι καταγγελίες από τα χωριά της Κοζάνης για αναπνευστικά περιστατικά και μειωμένη ορατότητα λόγω του νέφους ήταν πάρα πολλές.

Σύμφωνα με το πόρισμα της έρευνας, πέρυσι έγινε παρόμοιο ατύχημα στη Γιουγκοσλαβία, μ' αποτέλεσμα να μολυνθεί ο Αξιός και οι παρόχθιες καλλιέργειες και να προκληθεί μεγάλη οικολογική καταστροφή, ενώ για πολλές ώρες οι ειδικοί δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσουν το είδος της διαρροής. Τελικά, το γεγονός της διαρροής αερίων κατά τη διάρκεια της προθέρμανσης μετά τη συντήρηση (είχε γίνει και τα προηγούμενα χρόνια) θεωρείται "συνήθης ρύπος" και "αναμενόμενος" από τους τεχνικούς. Οι "ειδικοί" λοιπόν, κάτω από ωραίες λεξούλες, δείγμα κυνικού και απάνθρωπου τεχνοκρατισμού, φυλακίζουν τη σκέψη μας, την αντίδρασή μας και σκοτώνουν καθημερινά τη ζωή μας.

Ο χημικός Κ. Φυτιανός, καθηγητής Παν/μίου, δήλωσε ότι ακόμα και μετά "κανονικές" συνθήκες εκπομπής αερίων και με φίλτρα που μειώνουν την εκπομπή, οι ρυπογόνες ουσίες είναι αρκετές για να προκαλέσουν σε συνδυασμό με ομίχλη και ειδικές καιρικές συνθήκες την λεγόμενη αιθαλομίχλη, με όλες τις δυσάρεστες επιπτώσεις. Επίσης είπε ότι είναι γνωστό πως τα υγρά λύματα της ΑΕΒΑΛ διοχετεύονται στη λίμνη Βεγορίτιδα, όπου κατά καιρούς παρατηρούνται θάνατοι ψαριών. Κι ενώ τα τελευταία χρόνια οι καρκίνοι ξεπαστρεύουν ολοένα και περισσότερους ανθρώπους, ο προϊστάμενος του τμήματος υποστηρίζει ότι υπάρχουν όλα τα φίλτρα και οι εγκαταστάσεις αντιρύπανσης που χρειάζονται αν αυτό ισχύει, δείχνει πόσο μεγάλο είναι το πρόβλημα κι ότι δεν λύνεται με διάφορα "βελτιωτικά".

Ενδεικτικό της "αντικειμενικότητας" του επίσημου πορίσματος που πολύ αισιόδοξα έλεγε ότι οι τιμές ρύπανσης ήταν οι ίδιες περίπου με εκείνες των προηγούμενων ημερών, είναι ότι οι πρώτες μετρήσεις της ΔΕΗ, που έχει δίκτυο στην περιοχή, έδειξαν ότι η περιεκτικότητα του αέρα σε διοξείδιο του θείου ήταν δέκα φορές μεγαλύτερη από το κανονικό (δηλ. 300 μικρογραμμάρια).

Τέλος, σύμφωνα με τις διάφορες δηλώσεις των κατοίκων, το κρούσμα της ΑΕΒΑΛ δεν ήταν το πρώτο, αλλά ούτε το τελευταίο. Αντίθετα οι διαρροές είναι πολύ συχνές. Κατά καιρούς, φορείς της ζωής της Πτολεμαΐδας ζήτησαν να ριχτεί όπλετο φως στην υπόθεση "μόλυνση της περιοχής", αλλά τα στόματα κλείστηκαν. Τα δύο τε-

Λευταία χρόνια ο ιατρικός κόσμος της Πτολεμαϊδας ζητούσε με επιμονή να δοθούν στη δημοσιότητα στατιστικά στοιχεία για τους ρυθμούς αυξήσεων και νούμερα θανάτων από καρκίνους του αναπνευστικού και του δέρματος αλλά οι φωνές πνίγηκαν. Πριν από ενάμισυ περίπου χρόνο, ο "πράσινος" δήμαρχος της Πτολεμαϊδας τόλμησε να μιλήσει στην εκπομπή της ΕΡΤ "Με Ανοιχτά Χαρτιά" και από τότε αγνοείται η πολιτική του τύχη.

III. Η πυρκαγιά στις αποθήκες της *JET OIL* (ΕΚΟ) στη Θεσσαλονίκη (Καλοχώρι) το Φλεβάρη του '86 που πήρε τραγικές διαστάσεις και απείλησε την περιοχή. Το γεγονός αυτό έδειξε ολοκάθαρα πόσο νοιάζονται οι υπεύθυνοι, οι αρμόδιοι και προπάντων οι βιομήχανοι για τις ζωές μας: κανένα μέτρο ασφάλειας ή πρόληψης τέτοιων περιστατικών δεν υπήρχε· αναγκάστηκαν να φέρουν ξένους ειδικούς και συνεργεία για να σβήσουν τη φωτιά. Όλοι έλεγαν ότι δεν έγινε τίποτα, για να καθησυχάσουν τον κόσμο ενώ ο κόσμος έτρεχε πανικόβλητος καθώς οι εκρήξεις, το πυκνό νέφος του καπνού και οι τεράστιες φλόγες δημιουργούσαν τρομοκρατικές-εφιαλτικές σκηνές δίπλα σε κατοικημένες περιοχές. Τα περισσότερα σπίτια είχαν εγκαταληφθεί.

Η πυρκαγιά άρχισε όταν κάποιος ηλεκτροκολούσε έναν αγωγό καυσίμων· από ένα σπινθήρα έγινε ανάφλεξη και γρήγορα η φωτιά επεκτάθηκε στη δεξαμενή νο7 που περιείχε 5000 κυβικά μαζούτ. Οι υπάλληλοι της εταιρείας που προσπάθησαν να τη σβήσουν διαπίστωσαν ότι δεν υπήρχε νερό στις εγκαταστάσεις και καθυστέρησαν μέχρι να φέρουν από τις εγκαταστάσεις των Ελληνικών Διυλιστηρίων Ασπροπύργου που βρίσκονταν 100 μέτρα πιο μακριά. Σύμφωνα με δήλωση ενός εργατή, είχε διακοπεί η ηλεκτροδότηση στις εγκαταστάσεις, γιατί δεν είχε πληρωθεί ο λογαριασμός της ΔΕΗ, με αποτέλεσμα να μην λειτουργεί η γεννήτρια και να μην υπάρχει νερό. Μισή ώρα αργότερα, έγινε μια φοβερή έκρηξη και η δεξαμενή έσκασε. Ευτυχώς, η οροφή της που εκτινάχτηκε στον αέρα "προσγειώθηκε" πάλι στη βάση της και έτσι δεν κινδύνεψε κανείς. Κατά τις 4 το απόγευμα, η φωτιά επεκτάθηκε και στη δεξαμενή νο8 που περιείχε 15.000 κυβικά μέτρα αργό πετρέλαιο που καιγόταν μέχρι το πρωί της άλλης μέρας. Κι ενώ η φωτιά είχε "κοπάσει" και όλοι περίμεναν ότι θα σβήσει, αναζωπυρώθηκε το βράδυ, δημιουργώντας τα μεσάνυχτα μια τρομακτική έκρηξη που διέλυσε τη δεξαμενή. Ένα τεράστιο νέφος απλώθηκε

και φλόγες ως 100 μέτρα τινάχτηκαν. Οι κάτοικοι εγκατέλειψαν τα σπίτια τους πανικόβλητοι. Δίπλα ακριβώς απ' αυτή τη δεξαμενή, υπάρχει μεγαλύτερη δεξαμενή που περιείχε 10.000 κυβ. μέτρα αργό πετρέλαιο η οποία πήρε και αυτή φωτιά. Σε απόσταση 150 μέτρων περίπου από το σημείο της πυρκαγιάς, βρίσκονται οι δεξαμενές των ελληνικών διυλιστηρίων Ασπροπύργου, όπου είναι αποθηκευμένα 70.000 κυβ. μέτρα βενζίνης. Πίσω ακριβώς από τις εγκαταστάσεις των Διυλιστηρίων Ασπροπύργου βρίσκεται η δεξαμενή αμμωνίας της "Σινγκ", που σε περίπτωση έκρηξης της, θα πεθάνουν περίπου 200.000 άνθρωποι (!) το πρώτο τρίωρο. Αυτό αναφέρεται σε υπηρεσιακή έκθεση ειδικού επιστήμονα, του χημικού Σταύρου Ρέκκα, η οποία έχει υποβληθεί από τον Αύγουστο '84 ως "επείγουσα" στο Υπ. Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος. Η έκθεση που το υπουργείο "λησμόνησε" στα συρτάρια του, είχε παραλήπτη τον τότε υπουργό Α. Τρίτη. Είχε χαρακτηριστεί από τον Τρίτη, αλλά την είχε δημοσιεύσει το Δεκέμβριο το αναρχικό περιοδικό "Δοκιμή" μετά το περιστατικό στη βιομηχανία "Σινγκ" (όπου είχε σχηματιστεί δηλητηριώδες νέφος). Στην έκθεση αυτή, ο Ρέκκας αναφέρει στοιχεία με τα οποία αποδεικνύει ότι δεν τηρούνται ούτε τα καθιερωμένα διεθνώς "όρια", ενώ τα επίπεδα μόλυνσης είναι τεράστια, τόσο στον αέρα, όσο και στη θάλασσα. Αναφέρει ότι οι βιομηχανίες συνεισφέρουν στην ατμοσφαιρική ρύπανση κατά 83%, η θέρμανση κατά 14% και τα τροχοφόρα 3%. Χαρακτηριστικό είναι ότι στις προτάσεις αντιμετώπισης του προβλήματος, αναφέρεται η ανάγκη άμεσης απομάκρυνσης όλων των βιομηχανιών. Το πρόβλημα της ρύπανσης στην περιοχή της Θεσσαλονίκης και οι κίνδυνοι από τη νέα δεξαμενή αμμωνίας 25.000 τόννων της "Σινγκ" είναι τέτοιοι ώστε οι κάτοικοι του Καλοχωρίου έκαναν συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Άμεσος στόχος, η απομάκρυνση της δεξαμενής αμμωνίας, καθώς επίσης και ο δραστικός περιορισμός των δηλητηριωδών εκπομπών σε διοξείδιο του θείου από το "τρίδυμο του κακού": ΕΚΟ, ΣΙΝΓΚ και ΕΘΥΛ, για να εξαφανιστεί το νέφος που δημιουργήθηκε πάνω από το Καλοχώρι και έχει αναστατώσει τη ζωή τους. Τη συζήτηση άνοιξε ο πρόεδρος της κοινότητας Καλοχωρίου, που έκφρασε την έντονη ανησυχία του για τα συμπεράσματα μελετών του ΥΧΟΠ, που δείχνουν ότι στον αέρα της περιοχής υπάρχουν μεγάλες ποσότητες διοξειδίου του θείου, προερχόμενες από τις βιομηχανίες ΕΚΟ, ΣΙΝΓΚ, ΕΘΥΛ.

Επίσης, επισήμανε τη συνεχή αναβολή των μετρήσεων, λόγω ελλείψεως οργάνων μετρήσης της ρύπανσης. Ανέφερε ότι το νέφος που έχει καρφωθεί πάνω από την περιοχή, προκαλεί καρδιολογικά, αναπνευστικά και δερματολογικά προβλήματα. Οι αναθυμιάσεις απ' τη δεξαμενή αμμωνίας προκαλούν δερματικές παθήσεις καθώς και συμπτώματα ασφυξίας. Την ευθύνη αυτών των συγκεκριμένων βιομηχανιών για τη δημιουργία της θανατηφόρας μόλυνσης στην περιοχή, επισημαίνει και ο διευθυντής του εργαστηρίου ελέγχου ρύπανσης του περιβάλλοντος του Παν/μίου Θεσσαλονίκης, καθηγητής Θ. Κουιμτζής, που υποστηρίζει ότι η κάθε μία από τις τρεις παραπάνω βιομηχανίες διοχετεύει στην ατμόσφαιρα καθημερινά γύρω στους 20.000 τόνους διοξείδιο του άνθρακα —αέριο τοξικό.

Κι ενώ καίγονταν χιλιάδες τόνοι πετρελαίου και απ' τις εκρήξεις προκλήθηκαν 9 τραυματισμοί πυροσβεστών, οι αρμόδιοι δήλωναν ότι δεν υπάρχει κίνδυνος και "δεν έγινε τίποτα". Παρ' όλα αυτά είχε έρθει η μισή σχεδόν πυροσβεστική δύναμη της Ελλάδας και παρευρίσκονταν και συντόνιζαν τις επιχειρήσεις ο αναπληρωτής υπουργός Ε. Άμυνας Δροσογιάννης, ο υφυπουργός Δ. Τάξης Θ. Τσούρας, ο γεν. γραμματέας του Υπ. Βιομηχανίας Παπαθανασόπουλος και ο αρχηγός ΓΕΕΘΑ Ν. Κουρής. Αποκαλυπτική για την προσπάθεια εφησυχασμού και αποπροσανατολισμού του κόσμου, είναι μια προκήρυξη της Οικολογικής Κίνησης Θεσ/κης μαζί με το περιοδικό ΠΡΑΞΗ, τις Αριστερές Συσπειρώσεις Φοιτητών, το περιοδικό ΣΤΕΓΗ και την Επιτροπή Κατάληψης. Αποσπάσματα: "Οι υπουργοί μας εμπαίζουν και αυτοανααιρούνται συνέχεια σε μια προσπάθειά τους να καθησυχάσουν τον κόσμο. Χαρακτηριστικό το ότι ο υπουργός Β. Ελλάδος δήλωνε ότι δεν υπάρχει κανένας απολύτως κίνδυνος από τη δεξαμενή αμμωνίας, ενώ ο αναπληρωτής υπουργός Άμυνας δήλωνε μετά τον πρώτο περιορισμό της φωτιάς ότι όντως υπήρχε κίνδυνος, αλλά αποσωβήθηκε. Και έπρεπε να αναζωπυρωθεί και πάλι η φωτιά για να δηλώσει ότι η αμμωνία δεν έχει απομακρυνθεί και θα μεταφερθεί σε 24 ώρες. (Η ίδια η εταιρεία υπερηφανευόταν ότι μπορεί να την αδειάσει σε 50 ώρες). Κι ενώ οι υπουργοί λένε εκ των υστέρων ότι περιμέναμε την έκρηξη και την αναζωπύρωση, δεν ενημέρωσαν τον κόσμο—ούτε καν τους πυροσβέστες που κάηκαν άδικα.

Ο Δροσογιάννης μάλιστα είχε φύγει για Αθήνα, για να επιστρέψει κακήν κακώς το πρωί. Τι άλλο λένε ότι περιμένουν τέλος πάντων; Ας μας πούνε να πάρουμε τα μέτρα μας. Δεν είμαστε ηλίθιοι, να σταματήσει ο εμπαιγμός. Ενώ χθες βράδυ πολύς κόσμος εγκατέλειπε έντρομος τα σπίτια του και οι υπόλοιποι αναρωτιόνταν αν θα έπρεπε να μείνουν ή όχι, δεν υπήρξε όλη τη νύχτα κα μ μ ι ά ε ν η μ έ ρ ω σ η από τους επίσημους φορείς. Αποτέλεσμα να προκληθεί πανικός και αγωνία. Το κρατικό ραδιόφωνο έπαιζε όλη τη νύχτα χ α ρ μ ό σ υ ν η μ ο υ σ ι κ ή και δεν έλεγε τίποτα. Εκ των υστέρων, σήμερα πρωί, κατηγορεί τους ασυνειδητους πειρατές που διαδίδουν ψευδείς ειδήσεις, αν και δύο απ' αυτούς είχαν συνδεθεί με τα γραφεία της Οικολογικής Κίνησης απ' όπου δίνονταν πληροφορίες που είχαν διασταυρωθεί από δημοσιογράφους, συμβάλλοντας έτσι στην πληροφόρηση μ' ό,τι σίγουρο υπήρχε εκείνη τη στιγμή. Κι ενώ στις ανακοινώσεις μας απ' το ραδιόφωνο είμασταν καθισχυαστικοί και πληροφορούσαμε τον κόσμο ότι η δεξαμενή αμμωνίας έχει αδειάσει, όπως μας διαβεβαίωναν, αποκαλύπτεται εκ των υστέρων ότι μας κ ο ρ ό ι δ ε υ α ν . Υποχωρώντας μπροστά στην τεράστια κοινωνική πίεση, στήσανε ένα θέατρο με τάνκερ που υποτίθεται ότι αδειάζαν την αμμωνία, ενώ η αμμωνία δ ε ν ε ί χ ε α π ο μ α κ ρ υ ν θ ε ί . Ποιος μπορεί πια να τους πιστέψει; Οι κρατικοί φορείς σε κάθε ανακοίνωσή τους τονίζουν ότι δεν υπάρχει κίνδυνος για την πόλη και ότι λίγη κάπνα υπάρχει και τίποτε άλλο. Δεν λένε όμως ότι αυτή η "κάπνα" πέφτει σαν όξινη βροχή (αραιό βιτριόλι και μπορεί να δημιουργήσει αναπνευστικά προβλήματα, δύσπνοιας, τσουξίματα στα μάτια και το δέρμα (όπως έχει ήδη προκαλέσει). Ανησύχησαν για τις λαμαρίνες των αυτοκινήτων αλλά δεν είπαν τίποτα για την υγεία μας, και ότι αυτή η όξινη βροχή που πέφτει επί μέρες στις γύρω περιοχές προξενεί βλάβες στα φυτά, με απρόβλεπτες συνέπειες στην αγροτική παραγωγή και τα οικοσυστήματα. Απαθής ο Μαμιδάκης μέσα σ' όλα αυτά, δηλώνει ξεδιάντροπα ότι δεν εμφανίζεται γιατί δεν μπορεί ν' αντέξει το θέαμα, αλλά το οικονομικό ζήτημα είναι το πιο σημαντικό, τα έχει όμως ασφαλισμένα, ενώ για το μόνο που λυπάται είναι ότι δεν θα μπορέσει να παραδώσει το πετρέλαιο στη Γιουγκοσλαβία. Δ έ σ μ ι ο ι ενός καταστροφικού βιομηχανικού μοντέλου ανάπτυξης αλλά και ταυτόχρονα ανίκανοι να το διαχειριστούν και σε τ ε χ ν ο κ ρ α τ ι κ ό α κ ό μ α ε π ί π ε δ ο , αφού δεν μπόρεσαν να αποφύγουν

και να καταστείλουν στη γέννησή της την τραγωδία, κάνουν σήμερα απεγνωσμένες και σπασμωδικές προσπάθειες να περισώσουν ό,τι γίνεται. Αναγνωρίζουμε βέβαια ότι κάνουν κάτι περισσότερο απ' αυτό που μπορούν υπό φυσιολογικές συνθήκες, πάντα όμως λιγότερο απ' ότι πρέπει. Και κυρίως, κρατώντας το λαό στη μπάντα, απληροφόρητο και αμέτοχο".

Και ενώ διάφοροι φορείς και επιστήμονες δήλωσαν ότι δεν υπήρχαν μέτρα προστασίας και η αντιμετώπιση του περιστατικού ήταν "ατυχής" και παρά την απόρρητη έκθεση του Ρέκκα που λέει ότι καθημερινά η ρύπανση στον αέρα είναι μέχρι και τρεις φορές μεγαλύτερη απ' το επιτρεπτό, και του προέδρου του Καλοχωρίου που αναγνωρίζει το οξύ πρόβλημα, ο Μαμιδάκης λέει ότι το εργοστάσιο είχε όλες τις αναγκαίες εγκαταστάσεις και λειτούργησαν όλα τα συστήματα ασφαλείας... και για άλλη μια φορά το επίσημο πόρισμα για τις επιπτώσεις του "ατυχήματος" στο περιβάλλον, ήταν... απαλλακτικό. Η δικαιολόγηση γι' αυτό ήταν οι ευνοϊκές (ευτυχώς) καιρικές συνθήκες (αέρας κα).

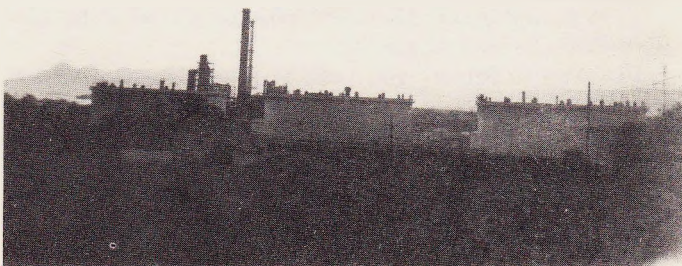
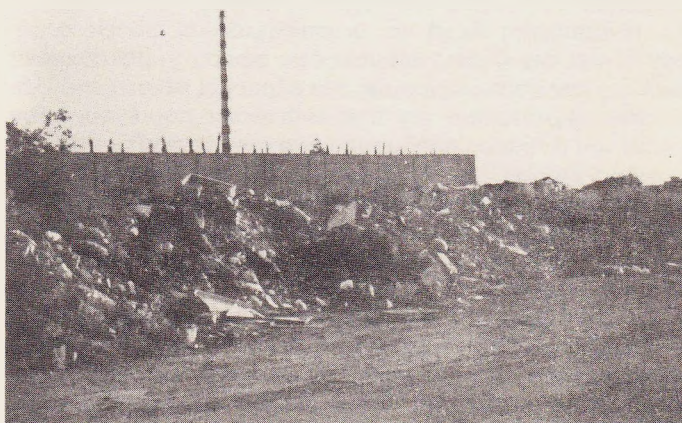
Παρ' όλα αυτά, από παντού εκδηλώθηκαν αμφιβολίες και διαφορετικές εκτιμήσεις. Αρμόδιος επιστήμονας δήλωσε (και φυσικά απάντηση δεν δόθηκε): "έμειναν ελεύθεροι στην ατμόσφαιρα πάνω από 300 τόνοι θειάφι και η μεγαλύτερη απ' αυτή την ποσότητα, δεδομένου ότι η καύση δεν ήταν τέλεια, δημιούργησε το δηλητηριώδες οξειδίο του θείου. Έμεινε ακόμη και μονοξειδίο του άνθρακα. Ενημερώθηκε ο κόσμος πως ν' αντιδράσει, όταν θ' αρχίσει να δηλητηριάζεται απ' αυτές τις ουσίες;". Άλλος επιστήμονας αποκάλυψε: τα σοβιετικά πετρέλαια, σαν και αυτά που εμπορεύεται η "Jet Oil", περιέχουν μεγάλες ποσότητες από αρωματικούς υδρογονάνθρακες, δηλαδή καρκινογόνες ουσίες.

Σύμφωνα με δηλώσεις του καθηγητή της φυσικής της ατμόσφαιρας Χρήστου Ζερεφού προς την εφημερίδα "Θεσσαλονίκη" την Τρίτη, το διοξειδίο του θείου ήταν στην περιοχή της πόλης της Θεσσαλονίκης κατά 400 - 500 % περισσότερο απ' ότι μια άλλη τυπική χειμωνιάτικη μέρα. Υπολογίζεται ότι πρέπει να διοχετεύθηκαν στην ατμόσφαιρα 1300 περίπου τόνοι διοξειδίου του θείου, δηλαδή ποσότητα κατά 20 φορές μεγαλύτερη από όση εκλύεται σε μια εργάσιμη μέρα από όλη τη βιομηχανική δραστηριότητα της περιοχής. Ευτυχώς, κατά τον κ. Ζερεφό, οι καιρικές συνθήκες ήταν ευνοϊκές και μετρίασαν την επιβάρυνση της ατμόσφαιρας.

Γεγονός πάντως είναι ότι δεν υπάρχουν συγ-

κεκρυμμένες μελέτες για τη μόλυνση του περιβάλλοντος, ούτε όμως και για τους κινδύνους που μπορεί να περικλείουν βιομηχανίες και εγκαταστάσεις, παρά την κατασκευή και λειτουργία τους "με τις διεθνείς προδιαγραφές" όπως πολλές φορές υποστηρίζεται.

Τέλος, υπάρχουν και τα πρόσφατα γεγονότα απ' τα Λιπάσματα, με τη διαρροή της αμμωνίας τον Οκτώβριο, που σχεδόν διαφεύστηκε, τη διαρροή διοξειδίου του θείου που πέρασε σχεδόν στο ντούκου και την πιο πρόσφατη —μικρής έκτασης— πυρκαγιά, που "θάφτηκε", χωρίς να ενημερωθεί καθόλου ο κόσμος για τους κινδύνους που υπάρχουν λόγω της γειτνίασης των αποθηκών της αμμωνίας με αποθήκες καυσίμων. Για άλλη μια φορά μας είπαν ότι δεν υπάρχει κίνδυνος, αλλά δεν μας εξήγησαν γιατί έτρεξαν αμέσως τόσες πυροσβεστικές για μια μικροφωτιά.

**ΟΙ ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ**

Η απόφαση του συμβουλίου της επικρατείας, με το να κρίνει παράνομη την επέκταση του εργοστασίου Λιπασμάτων δεν σημαίνει νίκη, όχι μόνο γιατί τα αφεντικά θα βρουν άλλους τρόπους (παραθυράκια) για να συνεχίσουν το ολέθριο έργο τους αλλά γιατί μπορεί να επισκιάσει τη σημερινή πραγματικότητα, με την επανάπαυση των συμπολιτών μας σε σχέση με τη καθημερινή λειτουργία του εργοστασίου. Αφού δόθηκε σημασία στη μελλοντική επέκτασή του και τις επιπτώσεις από τη λειτουργία του, αποσιω-

πήθηκε (σκόπιμα κατά τη γνώμη μας) η σημερινή αλλά και κατά το παρελθόν λειτουργία, τόσο του Τιμεντάδικου όσο και των Λιπασμάτων και οι επιπτώσεις που είχαν και έχουν στην υγεία των συμπολιτών μας.

Η Δημοτική Αρχή και οι επιστημονικοί φορείς ευθύνονται για την έλλειψη έρευνας όσο αφορά τη μακρόχρονη έκθεση των συμπολιτών μας στα αέρια και στερεά απόβλητα των εργοστασίων και στις επιπτώσεις που έχουν στην υγεία του ενήλικου πληθυσμού όσο και στα παιδιά άμεσα.

Από έρευνα που έγινε από το Πανεπιστήμιο της Κρήτης σε αγροτικούς πληθυσμούς του νησιού που χρησιμοποιούν εντατικά λιπάσματα και φυτοφάρμακα σε σύγκριση με πληθυσμούς που δεν έρχονται καθόλου ή κάνουν περιστασιακή χρήση διαπιστώθηκε ότι:

α) Τα παιδιά της περιοχής Τιμπακίου (χωριό με έντονη καλλιεργητική δραστηριότητα θερμοκηπίων) έχουν σημαντικά μεγαλύτερη διόγκωση του ύπατος από εκείνα των Ανωγείων και των υπόλοιπων χωριών του νομού Χανίων που χρησιμοποιούν περιστασιακά λιπάσματα και φυτοφάρμακα.

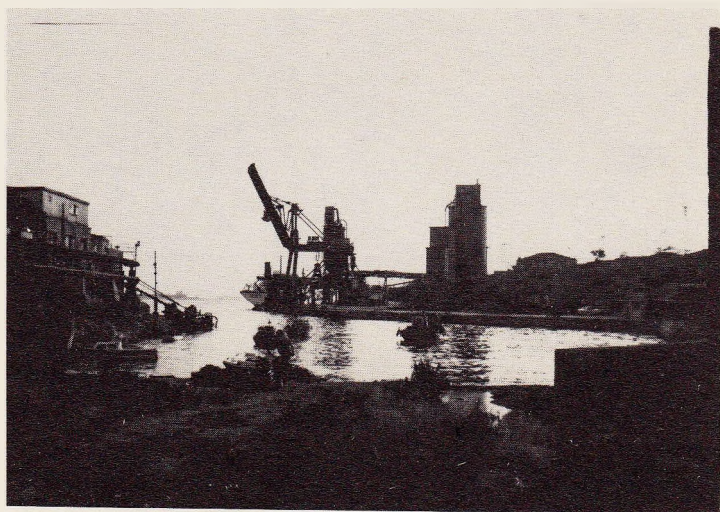
β) Η αρτηριακή πίεση των ανθρώπων στο Τιμπάκι ήταν σημαντικά υψηλότερη.

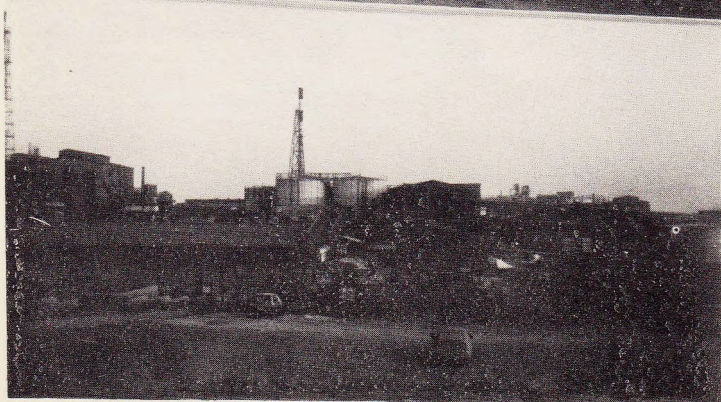
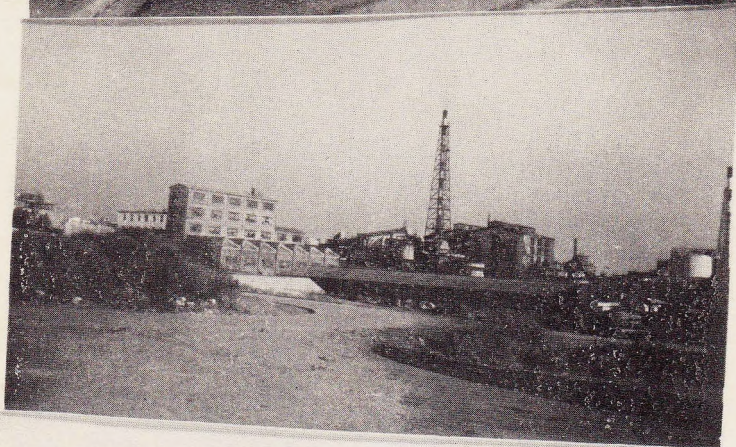
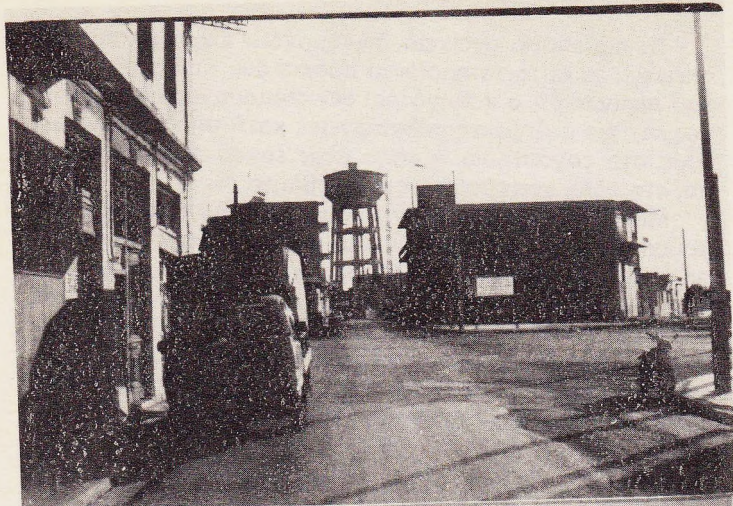
γ) Η νευρολογικές εξετάσεις έδωσαν για όλες τις ηλικίες σημαντικό παθολογικό δείκτη.

δ) Όλοι οι δείκτες νοητικής λειτουργίας των παιδιών του Τιμπακίου ήταν σημαντικά χαμηλότεροι σε σχέση με την ομάδα ελέγχου των Ανωγείων. (Α. Καφάτος, Καθηγητής του πανεπιστημίου Κρήτης, υπεύθυνος της ερευνητικής ομάδας του τμήματος κοινωνικής ιατρικής).

Τα παραπάνω στοιχεία δημιουργούν ερωτηματικά και σκέψεις: αν αυτά τα προϊόντα προκαλούν τις καταστάσεις που περιγράφει ο καθηγητής, δεν δημιουργούν τις ανάλογες και πιο αυξημένες παρενέργειες κατά την επεξεργασία τους στα εργοστάσια — τόσο στον εργασιακό χώρο όσο και στη πόλη γενικότερα με τ' απόβλητά τους;

Μια τέτοια έρευνα στην Δραπετσώνα θα ήταν ενδιαφέρουσα αλλά και άμεσα αναγκαία για να δείξει τη κατάσταση υγείας των κατοίκων αλλά και την αναλογία, σωματική όσο και ψυχολογική του λαού της Δραπετσώνας και των γύρω περιοχών σε σύγκριση με αυτούς της Εκάλης, Πολιτείας, Κηφισιάς, Θρακομακεδόνων και άλλων "ελίτ" περιοχών που θα αναδείκνυε πολεοδομικά και περιβαλλοντολογικά τον ταξικό χαρακτήρα της Αθήνας.

ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΟΥΜΕ ΔΕΣΜΙΟΙ ΤΩΝ ΗΓΕΤΩΝ ΜΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΠΟΣΧΕΣΕΩΝ ΤΟΥΣ-Η ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ
ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΤΙΣ ΖΩΕΣ ΜΑΣ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ;

Είδαμε λοιπόν ότι το πρόβλημα της ρύπανσης, άμεσο αποτέλεσμα του εξουσιαστικού συστήματος εκμετάλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, δεν είναι απλό. Η τραγική αλήθεια είναι ότι κάποιοι άνθρωποι χωρίς κανένα προνόμιο ή εξουσία, αναγκάζονται για να ζήσουν, να δουλεύουν σε θλιβερές και θανατηφόρες δουλειές, σε εγκαταστάσεις που σπέρνουν το θάνατο και τις αρρώστιες σε ολόκληρο το περιβάλλον. Έτσι η μόλυνση και η προσβολή της υγείας κατά τη διάρκεια της εκμεταλευτικής διαδικασίας μέσα στο εργοστάσιο, συνεχίζεται και στην υπόλοιπη ζωή, όχι μόνο των εργατών, αλλά και των συνανθρώπων τους.

Οι περισσότεροι εξάλλου ζουν γύρω απ' αυτές τις καταβόθρες, σε υποβαθμισμένες φτωχές συνοικίες, σ' ένα μουντό και άχαρο περιβάλλον. Αντίθετα οι διευθυντές και οι επιστήμονες-δολοφόνοι ζουν σε πολύ καλύτερες συνθήκες, σε προάστια, βίλλες, πραδίνο κλπ.

Η κατάσταση αυτή της γενικευμένης μόλυνσης του περιβάλλοντος και της καταστροφής της οικολογικής ισορροπίας, το άθλιο καθεστώς των τσιμεντουπόλεων, της αρρώστιας, δείχνουν σ' όλη του την έκταση το σκληρό καθεστώς της παραίτησης και της περιθωριοποίησης, ολόένα και μεγαλύτερων κομματιών της κοινωνίας, τον παραγκωνισμό τους από τ' αφεντικά και τους διαχειριστές της εξουσίας. Δείχνουν το τραγικό γεγονός, ότι κάποιοι λίγοι, αποφασίζουν π ρ ι ν α π ο μ α ς γ ι α μ α ς ενώ εμείς η πλειοψηφία μένουμε αμέτοχοι και παθητικοί να τους χαζεύουμε, μη μπορώντας να αντισταθούμε.

Η περιθωριοποίηση αυτή, γέννημα θρέμα της ταξικής κοινωνίας (οι πολλοί χρειάζονται για να δουλεύουν στ' αφεντικά-όχι όμως και για ν' αποφασίζουν για τα κοινά θέματα), αναπαράγεται συνεχώς μέσα απ' τα παζάρια και το θέατρο της πολιτικής σκηνής, όπου κάποιοι υποψήφιοι, κυβερνητικοί ή τοπικοί άρχοντες, μας υπόσχονται καλύτερες μέρες και εξαργυρώνουν τις ελπίδες μας με.

την ψήφο μας, που στην πράξη τους δίνει το δικαίωμα και τη δύναμη, για άλλη μια φορά να διαχειριστούν τις ζωές μας. Ενώ εμείς και πάλι μένουμε στην άκρη, χωρίς κανένα λόγο για τα κοινά προβλήματα και ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία. Και τελικά διαπιστώνουμε, ότι συνεχώς χειρότερες μέρες έρχονται, ότι τίποτα δεν αλλάξε.

Να γιατί συνεχίζεται η ίδια κατάσταση της εξαθλίωσης και της φτώχειας, της αγωνίας για το αύριο, της μόλυνσης απ' τις βιομηχανίες, τ'αμάξια κ' τις θερμάνσεις, με σκοπό την αισχροκέρδια και μόνο. Να γιατί δεν γίνεται έλεγχος, να γιατί δεν υπάρχουν συγκεκριμένες μελέτες κ' έγκυρες μετρήσεις, γνωστές στο πλατύ κοινό, αλλά καταχωνιάζονται στα συρτάρια των υπουργίων ή στ' "αρχεία" των δημάρχων "μας". Γιατί ο απλός κόσμος είναι ένα παιχνιδάκι γι' αυτούς.

Και θα πει κανείς: "Μα υπάρχουν τόσοι νόμοι τόσες απαγορεύσεις". Η πραγματικότητα όμως είναι αυτή: νόμοι, στην πράξη, είναι οι επιλογές και τα συμφέροντα των λίγων ισχυρών κι όχι το δικαιο των πολλών. Αυτά που είναι γραμμένα στα χαρτιά είναι ενάντια στα συμφέροντα των πολλών (αυτό βέβαια δεν γίνεται εύκολα κατανοητό γιατί και οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι ελεγχόμενες και ακίνδυνες) και οπωσδήποτε είναι για να ζαλίζουν και να εξαπατούν τον κόσμο. Γιατί ποιά κυβέρνηση έχει πάει ποτέ κόντρα στα συμφέροντα των καπιταλιστών; καμιά! Όχι μόνο γιατί αυτούς ακριβώς υποστηρίζει αλλά και γιατί αν το έκανε θα κατέρρεε αμέσως. Μόνο σε περιπτώσεις που υπάρχει μαζική αντίδραση όπως στα προηγούμενα μεγάλα "ατυχήματα" κάνει υποχωρήσεις ή βγάζει εξαγγελίες που όταν εκτονωθεί η κατάσταση και χάψει ο κόσμος το χαπάκι, θα ξεχαστούν. Το γεγονός και μόνο των τεράστιων δαπανών για εξοπλισμούς (και ας προσπαθούν οι ηγεμόνες να μας πείσουν για τις ανθρωπιστικές και φιλειρηνικές τους διαθέσεις) σε αντίθεση με τα ελάχιστα ποσά για κοινωνικές υπηρεσίες και περιβαλλοντικές ρυθμίσεις, αρκεί να μας πείσει για του λόγου το αληθές. Εξάλλου οι νέες βιομηχανικές επενδύσεις και επεκτάσεις που ξεπηδούν

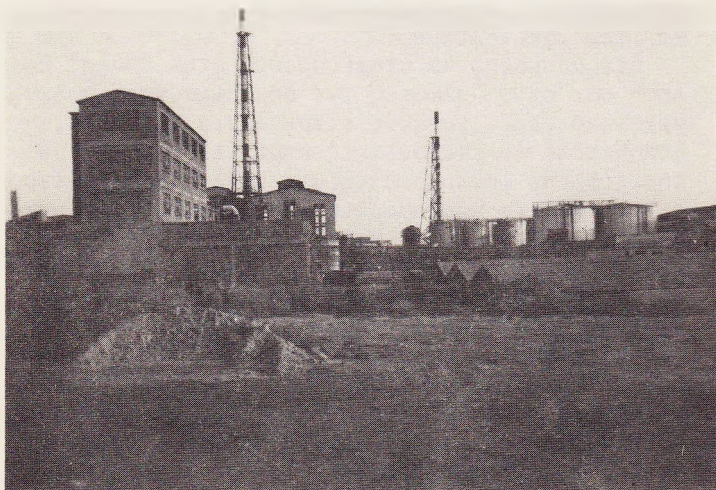
σε όλο το λεκανοπέδιο της Αττικής, οι πιέσεις των βιομηχάνων, τα βιομηχανικά... πάρκα και τα διατάγματα περί επεκτάσεων που περνούν "από το παράθυρο" δεν αφήνουν αμφιβολίες σε κανένα για το ποιός είναι ο ισχυρός, ποιός αποφασίζει και πού στην πραγματικότητα έχουν γραμμένους τους νόμους μερικοί "κύριοι"...

Το ζητούμενο λοιπόν είναι η ενεργή και ουσιαστική συμμετοχή του λαού στα κοινά, στην λήψη αποφάσεων, στην υλοποίησή τους, στον πραγματικά δημοκρατικό κοινωνικό έλεγχο: στον έλεγχο και στην εξακρύβωση της ρύπανσης, των συνεπειών στην υγεία και το περιβάλλον, των κινδύνων από τις βιομηχανίες και την πυρηνική ενέργεια, στην διαμορφωση του περιβάλλοντος που ζούμε, δουλεύουμε και κατοικούμε, στην εξάπλωση όλων αυτών των κοινωνικών λειτουργιών, εμπειριών, γνώσεων σ' ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο, με σκοπό την παρ'απέρα ενεργοποίηση του και συνολική συμμετοχή του.

Η αντίσταση στην εξαθλίωση και την εξόντωση της ζωής μας, η δημιουργία της "ουτοπικής" κοινωνίας περνά μέσα από την εξέγερση και ανατροπή της αστικής-βιομηχανικής "κοινωνίας"· διαφορετικά η οικολογία κινδυνεύει να γίνει επιστημονισμός και περιβαλλοντολογία ή το "καλλυντικό" του καπιταλισμού.

Δεν μπορούμε να στηριζόμαστε στην "καλή" θέληση και στις δηλώσεις των δημάρχων και άλλων αρχόντων γιατί συνήθως είναι λόγια του αέρα, εξυπηρετούν πολιτικάντικες κομματικές σκοπιμότητες (βλέπε ψηφοθηρία). Είναι μάλλιστα δεδομένο ότι οι όποιες πρωτοβουλίες ή εξαγγελίες δε μπορούν να ελεγχθούν. Η εκθιαζόμενη απ'όλα τα κόμματα τοπική αυτοδιοίκηση δεν είναι τίποτε άλλο από ένα γραφειοκρατικό όργανο, στήριγμα της κρατικής πολιτικής. Είναι ένα αρτηριοσκληρωτικό όργανο, εξουσιαστικό όπου -όπως και στις κοινοβουλευτικές εκλογές- ο κόσμος ψηφίζει (εξαπατημένος από τους πολιτικούς κάθε χρώματος) αυτούς που θα διαχειρίζονται για τα επόμενα τέσσερα χρόνια τη ζωή του και θα παίρνουν σημαντικές αποφάσεις, καθοριστικές για τα συμφέροντα κ' την τύχη του. Ο λαός, μόλις ξαναδώσει το χρίσμα στον

δήμαρχο,θα ξαναπεταχτεί στην άκρη.Δε θα μπορεί να ελέγξει τις όποιες αποφάσεις - να αποτρέψει αυτές που δεν του αρέσουν ή να προωθήσει άλλες. Εξάλλου,καθώς οι δήμοι δεν είναι παρά κρατικά όργανα που χρησιμεύουν απλά και μόνο για να λύνουν τα χέρια της κυβέρνησης και να την διευκολύνουν στην πολιτική της,δεν έχουν καμιά εξουσία αποφασιστική,κόντρα στις επιλογές της. Κινούνται μέσα σε νομικίστικες διαδικασίες που τους εμποδίζουν να υλοποιήσουν αποφάσεις ή προτάσεις του δήμου.Ετσι,οι όποιες καλές προθέσεις ή αγωνιστικές δηλώσεις,δεν κάνουν τίποτα. Αλλωστε,οι δήμοι καθώς είναι κέντρα καπελωμένα από το εκάστοτε κόμμα,κινούνται με βάση μικροκομματικά συμφέροντα από τη μία,και απ'την άλλη μπλοκάρουν κάθε ζωντάνια και αυθορμητισμό, κάθε διάθεση για δημιουργικότητα και αγώνα,καθώς η κατεστημένη πολιτική πρακτική και η κομματικοποίηση δεν εκφράζει καθόλου πια τον κόσμο.Γι'αυτό παρατηρείται και το γνωστό πιά φαινόμενο,στις διαδηλώσεις και κινητοποιήσεις να πηγαίνουν μόνο λίγοι φανατικοί.

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ *

ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Η τοπική αυτοδιοίκηση σαν μηχανισμός αστικά διαμορφωμένος με συγκεκριμένο διοικητικό σύστημα, αποτελεί συνέχεια του κρατικού μηχανισμού, και παράλληλα είναι ανταγωνιστής αυτής. Συνέχεια αποτελεί ο διοικητικός της μηχανισμός που ασκεί τοπικό έλεγχο και εξουσία μέσα από το πλέγμα συγκεκριμένων κανόνων και αρμοδιοτήτων, που της παρέχονται από την κεντρική εξουσία. Ανταγωνιστικά εκφράζεται σε επίπεδο διεκδίκησης λειτουργιών από την κεντρική εξουσία. (Σκοπός μας δεν είναι εδώ να αντιπαραθέσουμε μια αυτοδιαχειριζόμενη, αυτοδιευθυνόμενη κοινότητα, αλλά να θεωρήσουμε τη σημερινή κατάσταση στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης).

Οι ψηφοφόροι-αυτή η θλιβερή αφαίρεση του πολίτη-καλούνται κάθε τέσσερα χρόνια να εκλέξουν τα διοικητικά τους συμβούλια, όχι βέβαια για να αυτοκαθορίσουν τις ανάγκες τους, αλλά για να εκλέξουν εκείνες τις γραφειοκρατικές ομάδες, που εξουσιοδοτούνται να ασκήσουν έλεγχο σε τοπικό επίπεδο, να πραγματώσουν την κρατική εξουσία στο πεδίο της αναπαραγωγής.

Η αριστερά(χωρίς να αμφισβητεί την τοπική διοικητική διαίρεση και εξουσία), διεκδικεί περισσότερο "αυτονομία" και φυσικά περισσότερες δαπάνες από τον κρατικό προϋπολογισμό, όχι βέβαια γιατί έχει στο νου της κάποιο μη συγκεντρωτικό σύστημα, αλλά γιατί σε τοπικό επίπεδο δημιουργεί την κομματική της αναπαραγωγή, καθώς και την ανάρτηση στην εξουσία εκείνων

★

Το κείμενο που ακολουθεί, όπως και το επόμενο δεν αποτελούν θέση αλλά περισσότερο κάποια σχόλια πάνω στα ζητούμενα. Θέση θα αποτελέσει μιά επόμενη παρουσίασή μας που θα αγκαλιάσει θέματα πλατειά όσο και επίκαιρα όπως π.χ. τοπική αυτοδιοίκηση και αυτοδιευθυνόμενες κοινότητες, η σχέση και κατάσταση του βιομηχανικού προλεταριάτου στην αναδιάρθρωση του κεφαλαιοκρατικού συστήματος στην Ελλάδα, κοινωνικά κινήματα βάσης και επαναστατική προοπτική, θιασώτες της ριζοσπαστικής χειραφέτησης. Είμαστε διατεθειμένοι να ξεκινήσουμε και να προωθήσουμε τον διάλογο και την συνεργασία με ομάδες σε επίπεδο βάσης, στο βαθμό που δεν προωθείται από αυτές ο παραγωντισμός και το ρεφορμιστικό μεταρρυθμιστικό πρόταγμα.

των διευθυντικών ομάδων που πυκνώνουν την κομματικότητα της. Σε τοπικό επίπεδο έχει τη δυνατότητα να θέτει ψευτοδιλλήματα που δεν απομακρύνουν τη σκέψη από την αστικότητα της εξουσίας. Στο επίπεδο της τοπικής κομματικής σύγκρουσης των εξουσιαστών κομμουνιστών, σοσιαλδημοκρατών και δεξιών, επικρατούν σε γενικές γραμμές όροι παραδεκτοί με σημασίες αποδοτικότητας: σχολεία, συγκοινωνίες, πάρκα, γήπεδα και σε επίπεδο ηθικολογίας: να σώσουμε τη νεολαία από τα μπάρ, καφεταίριες, ναρκωτικά κλπ. Βέβαια όλα αυτά τα διακηρυγμένα αιτήματα βασίζονται σε γενικές γραμμές και ευθυγραμμίζονται μέσα από το σύμπλεγμα: ανάπτυξη οικονομική-ασφάλεια θεσμική. Και δεν μένει τίποτα άλλο, από το ποιο κόμμα θα αναλάβει τη διαχείριση των μερικών λειτουργιών του δήμου.

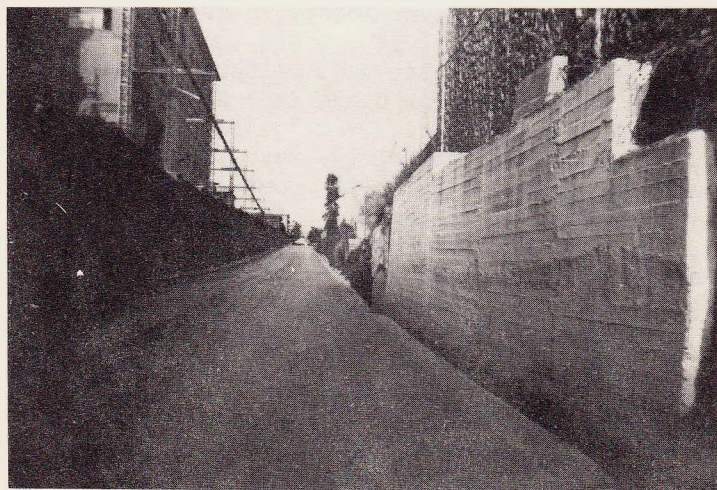
Η τοπική αυτοδιοίκηση, στη σύγχρονη καπιταλιστική οργάνωση αποτελεί τμήμα του κεντρικού διοικητικού μηχανισμού. Μέσα απ' αυτόν, το κράτος συλλέγει, παρέχει, ελέγχει. Όταν μια πολιτική ομάδα καταλαμβάνει μια σειρά από θέσεις μέσα στη διοίκηση, (στο βαθμό που η συγκρότηση του "κοινωνικού" κράτους μεταβάλλει τις πολιτικές διαμεσολαβήσεις σε διοικητικές πρακτικές-ενώ το κράτος στο σύνολό του αποτελεί την πολιτική μορφή γενικής αποδοχής), αποκτά την ικανότητα συμμετοχής, συνομιλίας, συναποδοχής. Αποδοχής μέσα στο μπλόκ των αποφάσεων για την ανάπτυξη και την ασφάλεια. Αυτή την ικανότητα οφείλει να την επιβάλει με όρους συναίνεσης μέσα από εκείνους τους θεσμούς που προάγουν και παράγουν εξουσία. Την ίδια στιγμή η πολιτικοκοινωνική ομάδα που συμμετέχει στη διαχείριση, γίνεται τμήμα του διοικητικού κρατικού μηχανισμού.

Τα ρεφορμιστικά κόμματα της αριστεράς συμμετέχουν στην διαχείριση της Τ.Α, με τους όρους-αξίες που θέτει το καπιταλιστικό σύστημα: ικανότητα-ανικανότητα, ορθολογικότητα-ανορθολογικότητα, προγραμματισμός, επιστημονικότητα κλπ. Διευρύνοντας συνεχώς την αντίληψη του ιστορικά διαμορφωμένου ρόλου που θέτει η αστική τάξη για την τοπική αυτοδιοίκηση. Μ' αυτούς τους όρους διεξάγεται και η εκλογική διαμάχη που στοχεύει

στην ανακατανομή των εξουσιαστικών-διοικητικών θέσεων και την εξισορρόπηση των κοινωνικών ομάδων που διεκδικούν την άνοδο στην ιεραρχία, στο επίπεδο των αποφάσεων και της διαχείρισης των ζητημάτων τοπικής σημασίας. Στη "διαμάχη" αυτή βέβαια κυριαρχούν κάποιες ομάδες τεχνοκρατών-διευθυντών. Αυτές οι ομάδες, μπορούν να επιβάλλονται και να εκπροσωπούνται στους τοπικούς θεσμούς, στο μέτρο που μπορούν να ελέγχουν, να κινητοποιούν, να σφετερίζονται την λαϊκή θέληση, στο βαθμό που μπορούν να πείσουν ότι οι δικές τους διευθυντικές-πολιτικές ανάγκες, είναι ανάγκες του λαού. Και οικολογικοί αγώνες για την εξουσία, διαμορφώνονται σε "παλαιούς αγώνες".

Στο επίπεδο της κοινότητας πραγματοποιείται και η αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης κατά συνέπεια και του κεφαλαίου. Και αφού η χωροθέτηση της αναπαραγωγής θεσμοποιείται διοικητικά, ο έλεγχος των αντιστοίχων λειτουργιών τις Τ.Α. ισοδυναμεί με μια μορφή ελέγχου τις εργατικής δύναμης και κατα συνέπεια και του κοινωνικού κεφαλαίου και τμήματος της αγοράς.

Η διαχείριση λειτουργιών του κεφαλαίου, ο έλεγχος λειτουργιών της αγοράς προάγει νέους στρατηγικούς ρόλους στο ύψος της κεφαλαιοκρατικής εξουσίας, εξουσίας που παρέχοντας "συμμετοχή" και "έλεγχο" στα κέντρα των αποφάσεων δημιουργεί νέα ολιγοπόλια εξουσίας.

ΔΙΕΚΔΙΚΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΘΕΣΗ ΣΤΗ ΚΟΛΑΣΗ!

"Οι εργάτες θέλουν δουλειά και όχι υποσχέσεις" (γράφει το σύνθημα με κόκκινο χρώμα!). Σίγουρα αυτό δεν εκφράζει τη θέληση των εργατών, όπως θέλουν να μας πείσουν μερικοί λακέδες των αφεντικών. (Αυτοί οι λακέδες διευθυντές κ' οι επιστατές της διοίκησης και της παραγωγής, δεν έχουν τίποτα μα τίποτα κοινό με το σύνολο των εργατών του εργοστασίου όχι μόνο γιατί παίρνουν παχουλούς μισθούς και πρίμ, αλλά ασκούν καταναγκασμό απέναντι στους υπόλοιπους εργάτες και έτσι κλείνει ο κύκλος της εκμετάλλευσης). Αν μερικοί εργάτες παραπλανούνται, είναι γιατί κανένας μέχρι τώρα δεν τους πλησίασε να τους πεί ότι η εργατική τάξη, ταγμένη στην υπόθεση της ανατροπής αυτής της κοινωνίας, έχει οράματα και αξίες πανανθρώπινες και διαχρονικές.

Οραμα και μέλλον δεν έχει αυτή η κοινωνία των αφεντικών και των λακέδων, της δουλείας κ' της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, της χεράγωσης της φύσης, των γυναικών, των παιδιών και των γερόντων, του χωριού από την πόλη και τέλος μιας μειοψηφίας γραφειοκρατών (κυβέρνησης και κρατικών υπαλλήλων) απέναντι στο σύνολο του πληθυσμού.

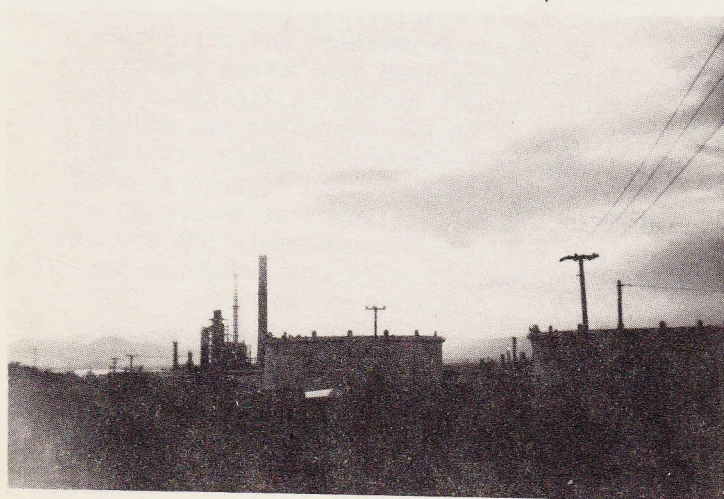
Το σύνθημα στους τοίχους της Δραπετσώνας απο'δω και πέρα θα είναι λοιπόν "η Αυτοδιεύθυνση των εργατών θα γίνει ο τάφος των καπιταλιστών", γιατί οι εργάτες μαζί με τους υπόλοιπους καταπιεσμένους δεν διεκδικούν μια θέση στη κόλαση αυτής της "κοινωνίας", αλλά μια θέση στον ήλιο ανατρέποντας την κοινωνία των αφεντικών και των στρατόπεδων συγκέντρωσης (εργοστάσια) και της μόλυνσης, καταργώντας έτσι την ταξική κοινωνία και τον ίδιο της τον "εαυτό". Εξασφαλίζοντας στην κοινωνία διαδικασίες και όργανα που θα την κάνουν ανοιχτή σε συνθήκες επανατροφοδοτούμενης ελευθερίας, γκρεμίζοντας τον συγκεντρωτισμό και την αστικοποίηση των πόλεων, ενάντια στην οικονομία για την οικονομία και την κατανάλωση για την κατανάλωση. Μετατρέποντας την εργασία από μισθωτή δουλειά σε δημιουργική δράση· δημιουργ-

ώντας εκείνες τις συνθήκες που θα επιτρέπουν την κατανόηση και την 'συνεργασία με τη φύση.

Μόνο η δημιουργία κινήματος από τη βάση προς τα επάνω, δηλαδή από τον κοινωνικό χώρο (εργασιακό και δημοτικό), σε μια κατεύθυνση ρήξης και ανατροπής των θεσμών και διαδικασιών της αστικής τάξης πραγμάτων, (θεσμών όπως η "τοπική αυτοδιοίκηση, διαδικασιών όπως οι εκλογές, η αρχή της πλειοψηφίας και της ιεραρχίας), μπορούν να θέσουν τα προβλήματα επι τάπητος· όχι παράλληλα με το Δήμο, αλλά ανταγωνιστικά, ανατρέποντας την κυριαρχία του, ανοίγοντας το δρόμο για τη Δημοτική Αυτοδιοίκηση. Μέσα από τις διαδικασίες των Γενικών Συνελεύσεων και της ανακλητής αντιπροσώπευσης, για την απο κοινού λειτουργία της κοινωνικής ζωής.

Ε' αυτή την κατεύθυνση μια "επιτροπή" συλλογικής δράσης από διάφορες ομάδες (οικολογικές, πολιτιστικές, νεολαιίστικες κλπ), μπορεί να μετατραπεί σε συμβουλευτικό όργανο, αποδόμησης και ρήξης με την υπάρχουσα κατάσταση. Εξασφαλίζοντας στους μετέχοντες, όχι μόνο τρόπους και πρακτικές δράσης αλλά και τις συνθήκες να βιώσουν τις ελευθεριακές-αντιεξουσιαστικές αρχές λειτουργίας και παρέμβασης, πραγματώνοντας έτσι την διευθέτηση και αυτοοργάνωση του τοπικού περιβάλλοντος χώρου και χρόνου.

Με λίγα λόγια αυτά τα τοπικά όργανα αποδόμησης σε οριζόντια διασύνδεση και συνεργασία με άλλες γειτονιές τόσο για τοπικά όσο και για κεντρικά θέματα πρέπει να περιέχουν ξέχωρα από το ολικό ζήτημα ανατροπής και το μερικό, μέσα από την σύνδεση της καθημερινότητας με τα υπαρκτά προβλήματα που δημιουργεί αυτή η κοινωνία της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης, σε μια διαδικασία αναπόσπαστη από την υπόθεση τις συνολικής ρήξης και ανατροπής της καπιταλιστικής βιομηχανικής κοινωνίας.

ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΣ : ΡΕΠΟΡΤΕΖ

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΟ

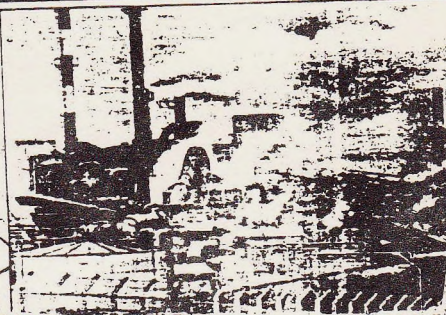
ΟΛΕΘΡΟΣ για τη
Θεσσαλονίκη - ΑΝ...

200.000 θύματα το
πρωτο 3ωρο(!) αν
συμβει «κατι» σε
αποθηκη αμμωνιας
της «ΣΙΝΓΚ»

Διαφορές χιλιάδες κάτοικοι της Θεσσαλονίκης επόυνουν νό πεθάνουν τό πρώτο τμήμα σε περίπτωση που συμβεί κάποιο ατύχημα στην ύποθετη συμφωνία της «Σίνγκ» στο

Η συνολικότερη αυτή αποδόσεις πρέπει να οι επιπλέον-αυξορροές της διεύθυνσης Οικονομικών Υποστηρίξεων προς την υπηρεσία Λειτουργικών Διαχειρίσεων και Περιβαλλοντικής (ι.π.π.ε.π.ε.π.) λειτουργίας 10/9/94. Συνολικής της ετήσιας πέντε (5) και 1. Κεντρικό (5) ο οποίος περιλάμβανε επίσης την μεταφορά της επιθετικής «πρόσκλησης» στην Αίθουσα και στοποθέτηση σύμφωνα με το διεύθυνση πρόταση (όμοιο τελεματικό υποστήριξη).

ΟΙ ΕΠΙΘΥΜΟΙ
ΕΥΓΕΝΕΙΣ ΤΗΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣ ΤΗΣ ΟΥ
ΕΠΙΘΥΜΟΙ ΝΕΟΙ
ΤΟΙΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΕΥΤΥΧΟΣ

**ΕΥΤΥΧΩΣ
ΑΣΤΡΑΠΙΑΙΑ**

ΕΙΟΠΣΕΙΣ - ΕΛΛΑΔΑ

ΤΩΝ ΓΙΑΝΝΗ ΦΥΤΡΑ
Μ. ΝΕΟΦΩΤΙΣΤΟΥ
Θ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΑΙΤΟ ΠΡΟΣΕΛΥΤΗΣ
 χτες στη Δραπετσώνα
 όταν στο εργοστάσιο
 Αλυσσάματος απελευθερώθηκε
 διαφέρει διαφέρεται τον δεικνύει
 που ευτυχώς ήταν στην καρδιά
 αλλά αρραβιά για να προσαρμόσει
 τον γενικό στόχο. στην

...ουόμο στα μέσα στυλ
στη γάση, εφύμιο στο λα-
λό και βήχας ήταν τα συμπτώ-
ματα που παρατηρήθηκαν και
σε πολλούς κατοίκους της Δο-

Συνέλαβε με αναστολή του ο-
υθύνου του εργαστηρίου κ.
επέλεξε στο αστυνομικό τμήμα
στην περιοχή «στη γαλά-
α» (αποθήκη αερίων, λόγω
αποθήκευσης του ηλεκτρικού ρεύ-
ματος, για ελαστικότητα αποσυμ-
πύκνωσης).

...το επαναστατικό συνέδριο στις 5 και ανακηρύχθηκε

ΠΑΝΙΚΟΣ
από διάρροια
δείου στη
Λαοπετσώνα

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ · ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΑΠΟ ΔΙΑΦΥΓΗ ΘΕΙΤΙΚΟΥ ΘΕΟΣ

Οικόλογοι: Οι αποθήκες αμμωνίας απειλούν τη Θεσσαλονίκη
Κίνδυνος νέου Μποπάλ

Nēqos 25 xilomēton

